

SAVA

Ihaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravištvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin, za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj.

Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Obračun.

Minoli pondeljek je bil nekak zgodovinski dan za razvoj slovenskega naroda. Prvič, odkar vlada tako neomejeno klerikalna ošabnost na Slovenskem, prvič odkar so klerikalci zanesli nemoralno in koruptnost v deželo, odkar so zamorili z vsemi sredstvi vsak napredni pojav, so dobili od ljudstva samega odgovor, kateri jim bo zvenel po ušesih, dokler jih naraščajoča nevolja naroda ne odnese v morje pozabljenosti.

Za 5000 glasov so nazadovali klerikalci pri volitvah v splošni kuriji minoli pondeljek in za 7000 so narasli protiklerikalni glasovi. In ta imponantni prirastek glasov se je doseglo skoro brez vsake agitacije, brez posebnega dela. Saj protiklerikalno gibanje nima na razpolago niti duhovnega aparata, niti nešetih tisočakov, da bi jih vrgli v volilno agitacijo. Mirno in tiho se je delalo, in uspeh je bil naravnost presenetljiv.

Vse, kar je bilo sploh mogoče, so storili klerikalci, da dosežejo večino za svoje kandidate. Prižnica in spovednica, hudič in pekel, terorizem in pritisk, kjer imajo oblast ter razveljavljanje glasov, kjer so bile volilne komisije klerikalne, vse je funkcioniralo brezhibno. Celo dozdej najmirnejši duhovniki so po prižnicah razsajali, tolkli ob leco in grozili z večnim pogubljenjem. V klerikalnih listih pa je pod zaščito imunih urednikov kar mrgolelo najpogubnejših osebnih napadov. Na tisoče je šlo brezplačnih izvodov teh klerikalnih pamfletov v svet. In vse to je imelo le edini namen: premotiti ljudstvo, paralizirati naraščajočo nevoljo proti klerikalnemu gospodarstvu, ter pomagali svojim kandidatom do zmage.

Ni bilo dvoma o zmagi teh „kandidatov“. Naše ljudstvo je še premalo izobraženo, premalo je še prodrta kultura v naše sloje in mnogo premalo še samostojno misli in razsoja naš priprosti narod. In vzlic vsemu temu je naraslo število protiklerikalnih glasov za 7000. To je tako vesel pojav, da bi moral slehernega spodbuditi, da po možnosti v svojem krogu ljudstvo poučuje in razbistruje. 7000 glasov napredka in 5000 glasov nazadovanja, to je vspeh večletnega neomejenega klerikalnega gospodarstva v deželi. Stotisočake in milijone so raztrosili med svoje pristaše, hoteč jih s tem denarjem privezati nase za večne čase. Deželne podpore, premovanje telet, odpis posojil, 25% draginjska doklada, mastno plačane službe na

eni strani, nesramni in podel terorizem na drugi strani, vse to naj bi dalo klerikalni stranki na Kranjskem nekak fundament, da bi bila zgradba kljubovala vsakemu viharju. A ni se posrečilo docela demoralizirati slovenskega naroda. Se je ta narod v jedru zdrav in v kolikor se zaveda, si tudi ne da plačati in vzeti svojega prepričanja s svetlimi kronicami. Se se ni zajedla sistematično vzgojena nemoralna in koruptnost v srca našega priprostega ljudstva. Nasprotno, kakor kaže izid zadnjih volitev v splošni kuriji, se je znatno pomnožilo število onih, ki obsojajo klerikalno gospodarstvo in strahovlado.

5000 je bilo onih, ki so še pravočasno spoznali pogubnost klerikalnih namenov in ki so se odločno, z glasovnico v roki postavili po robu svoji dosedanji stranki. Lahko jih je bilo svoj čas pridobiti z lažjo in obljubami, z obrekovanjem in sramotjenjem nasprotnika. A kakor hitro so izprevideli moralno kvaliteto teh svojih laži-prijateljev, so jim možato obrnili hrbet. 5000 dosedanjih klerikalnih volilcev je javno obsodilo klerikalizem in vse, kar se skriva pod to firmo.

Veseli smo lahko tega pojava med našim priprostim narodom. A podvojenega dela treba, da izve tudi kmet v zadnji gorski vasi o pogubnih nakanah vladajoče klike. Volitve v kmetski in mestni kuriji so pred durmi. Poučujmo še v tem kratkem času volilce o prapalosti klerikalne stranke. Razjasnimo jim, da vodi sedanji sistem v propad — tako gospodarski kot duševni. In ni dvoma, da bota naš pošten kmet ter meščan, ko izvesta za skrbno prikrite nakane vladajoče klike, s studom obrnila hrbet tej klerikalni oligarhiji ter se s protiklerikalnim glasovanjem dostojno maščevala nad svojimi dosedanjimi zapeljivci.

Veselo na delo. Za 7000 glasov smo napredovali pri prvih volitvah. V tem razmerju naj rastejo glasovi tudi še v ostalih kurijah, v kmetski in mestni, in potem bomo lahko zrlji v prihodnost z opravičeno nado: da vremena Kranjcem bodo se zjasnila!

Volilni shod v Škofji Loki.

Kandidat narodno-napredne stranke za mestno volilno skupino Kranj-Škofja Loka g. dr. Karl Triller je sklical za nedeljo, 30. m. m. ob 5. uri popoldne na Štemarjih javni volilni shod. Tako mnogobrojno obiskanega shoda že zdavnaj ni bilo

v Škofji Loki. To nam dovolj jasno dokazuje, kako priljubljen je nam Škofjeločanom naš ožji rojak g. dr. K. Triller in kako srečna je bila misel, da smo se odločili naprositi njega, da prevzame kandidaturu. Štemarje so bili isti večer takorekoč nabasane občinstva. S posebnim veseljem moramo omenjati, da so se tega shoda udeležili tudi volilci iz Kranja, 63 po številu, njim na čelu g. župan Polak in dosedanji deželni poslanec g. Ciril Pirc. Tudi smo opazili nekaj naših političnih nasprotnikov; pogrešali pa smo žal nekaj naših boljših meščanov, ki se ob vsaki priliki ponašajo s svojim naprednim političnim prepričanjem, sedaj pa so smatrali za potrebno, izogniti se tej naši manifestaciji napredne misli v Škofji Loki. Upamo, da bo v bodoče bolje. Saj je splošna volitev dne 1. t. m. pokazala, da Škofja Loka ni v večini klerikalna in da se bliža čas, ko bo Sinkovčevcem odklenalo njihovo gospodarstvo. Zatorej veselo v boj proti njim!

G. notarski substitut Suša je otvoril shod, pozdravil navzoče volilce in jih pozval, da naj si izvolijo predsednika. Na predlog posojilniškega tajnika Nadila je bil soglasno izvoljen za predsednika shoda J. Suša, ki se je, živahno pozdravljen, zahvalil za izkazano mu čast. Predstavil je zbranim volilcem g. dr. Karla Trillerja. Nato je omenjal razna mnenja o vzrokih razpusta deželnega zbora, poglavito o tem, da v dež. zboru ne more biti vse v redu, ker se je predčasno razpustil. Našteval je v svojem nagovoru krivice, ki se gode naprednjakom v deželi, pojasnil določbe volilnega reda v kolikor se tičejo onih kmetskih volilcev, ki so jih klerikalci vtihotapili med mestne volilce in konstatiral, da klerikalci ne bodo zboljšali razmer v naši deželi.

Nato je predsednik podelil besedo kandidatu gospodu

dr. Karlu Trillerju,

ki je burno aklamiran v daljšem, tritret ure trajajočem krasnem govoru podal jasno sliko o delovanju S. L. S.

V začetku svojega govora se je g. dr. Triller spominjal svojih otroških let, ko je še bival med nami in se mu je dozdevalo, da je Škofja Loka središče sveta. Še sedaj, dasi vedno ne biva med nami, mu je rojstno mesto Škofja Loka vedno pri srcu in rad obiše svoje znance in prijatelje, kadar koli mu je le mogoče. Pred leti so bili volilci iz Kranja in Škofje Loke sklenili, da si bodo izbirali poslanca za dež. odbor po vrsti, to je, da bo

PODLISTEK.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Ob vsem obrežju se vrste skladišča za skladišči. Med hruščem in vpitjem izlagajo in nalagajo hamali, ne samo moški, tudi mnogo nezakritih Arabkinj, včasih prav čednih, samo nesnažnih, opaziš tam, zlasti v magacinih, kjer spravljajo in zbirajo bombaž. Vsemogoči gospodar kapital je usuznjil tudi te, pred kratkim morda še daleč kje doli v Sudanu na očetovih grudah živeče ljudi in jih izsesuje, kakor v krščanski, ljudomili Evropi. Orjaškega dela bo treba, predno se tudi tem prostim ljudem vcepi ideja organizacije proletarijata in nazori velikega Karola Marxa.

Dovolj utisov za danes. Že zahaja solnce, ki ne greje več s tropično vročino in mrak se vlega na ulice, kojih vrvenje in življenje ne preneha tudi o pozni uri. Res, pomorsko trgovsko mesto. Kako čudno se odražajo v svitu pouličnih modernih svetilk zagoreli in črni obrazi pod pisanim turbanom in rdečimi fesi, pokriti v raznobojne, cel život pokrivaajoče obleke ali široke hlače, ženske z dojenčki

na hrbtu, z zastrtim obličjem, lepimi podolgastimi žarečimi očmi, revnejše bose, zavite v umazane cunje, bogatejše v svilenih haljicah, ki jih obdaja črn plašč, v lakastih čevljkah. Ali okras ljubijo vse in če ne drugega, krasi priprosto žensko srebrni ali vsaj posrebren obroček na „roži“ nogi! Evine hčere tu in tam!

Truden se vsedem pred neko kavarno in naročim arabske kave. Jedva začnem počivati, že se vsuje okoli mene vse polno revnih arabskih dečkov s pripravo za snaženje čevljev in mi ne dajo miru, dokler se ne pustim „civilizirati“. Dasi so se po izvršenem delu čevlji svetili kakor srebro, le ni bilo miru, vedno novi prihajajoči so me hoteli še zlepšati, da sem jih naposled, reveže, s katerim moraš imeti usmiljenje, moral z grda napoditi.

V hotelu je bila večerja že pripravljena. Moj opoldanski sosed je odšel in njegovo mesto je zasedel zastopnik neke hamburške veletvrde, mlad, simpatičen fant, ki se je tudi pripeljal na „Helouanu“, s katerim pa se preje nisem seznanil. Govoril je perfektno angleški in francoski, nemški pa, dasi rojen pristen severni Nемец, po domačem narečju, tako, da sem se trudil in mučil, dasem razumel njegov Plattdeutsch, pri čemer mi ni pomagal niti ponemčujoči sistem naših gimnazij, niti parletni študij na čisto nemški gimnaziji in dvoletno vse-

učiliško posvečanje pragermanskega Gradca in Dunaja. Mnogokrat se s svojo slovniško „visoko“ nemščino pri najboljši volji nisem mogel pomagati in prisiljen belil svoj govor s francoskimi ocvirki, nakar sva se hitro razumela. Pauvre langue allemande!

Rekel sem mu, da bi rad poletel ponoči malo okoli, spoznavat veliko trgovsko mesto in orientalsko življenje tudi v tem času. Bil je ravno tega mnenja in vesel, da je dobil tovariša za izlet. Za vodnika je preskrbljeno, ker ima trgovskega odjemalca, ki bo tako prijazen, da naju bo spremil in pride celo po večerji v hotel ponj. Bil sem zelo vesel prijazne ponudbe.

Po večerji, ki je prinesla razun izbornih jedij tudi še posebno fin sladoled, se je oglasil pri naju znanec hamburškega zastopnika in mi z važnim obrazom podal posetnico, na katero je pod arabskimi črkami zapisal v boljše razumevanje A. M. (Ahmed Mohamed) Fowad. Tip ni bil čist, preobilica zamorske krvi, pomešane z nekaj arabske, tako, da se je takoj na zunaj kazal mulat, prebrisan, zgovoren in izobražen Orientalec.

Pri tej priliki je bilo možno opazovati nenavadno inteligenco domačinov v kulturnih evropskih jezikih. Z mojim znanecem sta govorila angleško in francosko, midva pa italijansko. Razyen tega

te mesti zastopal eno dobo Ločan, drugo pa Kranjčan, zadnje dve dobi pa ju je zastopal zaporedoma g. C. Pirc na zahtevo Škofjelčanov. Ker je sedaj g. Pirc nadaljno kandidaturo odklonil, se je govornik odzval pozivu svojih rojakov, kateremu so se pridružili tudi volilci iz Kranja, držec se pesnikovih besed, da

ni dolžan samo kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan.

In kakor je moral pri starih Rimljanih vsak kandidat nastopiti v beli toggi, tako stoji tudi govornik pred zbranimi volilci. Ako je komu vedoma ali hotoma storil kako krivico, naj se oglasi. Morda mu bo kdo očital kot napako to, da je naprednjak, toda govornik slovesno izjavi, da je naprednjak in tak tudi ostane dokler ga ne polože v grob. Obljubil je svoji stranki zvestobo in se ji noče izneveriti. Vsakdo pa mu lahko poveri svoje zaupanje tudi kot naprednjaku, kajti pošteno voljo ima koristiti svojim volilcem.

Nadaljevalje, je govornik dokazoval, kako je S. L. S. s svojo enostransko in strankarsko agrarno politiko spravila v umetno navskrižje gospodarske interese meščanskega in kmečkega prebivalstva. Danes je položaj v deželi tak, da zamore braniti mestnega davkoplačevalca, trgovca, obrtnika, hišnega posestnika in tudi delavca pred deželnim odiranjem le močna deželnozborska opozicija, **ki jo zamore tvoriti v danih razmerah le narodno-napredna stranka.** Lastna korist mora torej veleovati tudi meščanu, ki še ni politični pristaš te stranke, da pomaga v mestni skupini do zmage narodno-napredni kot prepotrebni **kontrolni** stranki. Čili konjiči S. L. S. so vlekli v zadnjih letih deželni voz v prehudem diru po klancu navzgor: sedaj pa stoji vpehani pod vrhom in voz je preobložen! Pričela se bo vožnja navzdol in gorje, ako pri vozu ne bo **zanesljive zavore in močne coklje!** Prevrniti se bo moral brez pardona v prepad. — Očita se narodno-napredni stranki rado tudi, da je na Dunaju brez moči in da vsled tega za svoje volilce ne more ničesar doseči. Ampak tudi moč klerikalne stranke tiči le v kravjih kupčijah z vlado, ki niso vsikdar na korist slovenskemu narodu. Čim bodo nastopile v Avstriji normalne razmere, tedaj tudi na Dunaju ne bo odločevala več politična korupcija, temveč resnične potrebe posameznih dežel in narodov. In takrat bo mogoče tudi za kranjskega meščana doseči kar mu gre in to če treba tudi preko glave klerikalne stranke. Stranka, ki nosi pri vsaki priliki na prodaj svojo kožo, tudi na Dunaju ne bo dolgo imponirala. — Govornik se na to dotika v daljših izvajanjih tudi sleparske volilne geometrije klerikalne stranke, ki je po krivici oslabila moč in veljavo vsega pravega meščanskega volilstva, tedaj tudi klerikalnih trgovcev, obrtnikov in posestnikov, zlasti pa tudi uradnikov, katerim se ob volitvah tako rada prilizuje. Prehajajoč k špecijalnim škofjeloškim razmeram, dokazuje kandidat, da je klerikalna stranka ostala tudi našemu mestu vse lepe obljube na dolgu. Električno in vodovod so si morali Ločani sami oskrbeti, zakaj klerikalna deželnozborska večina rabi melioracijski zaklad v prvi vrsti za — **melioracijo svoje stranke.** Gradi se sicer nova cesta na kolodvor, za katero se je dosedanji poslanec g. Pirc leta in leta neumorno potegoval, a tudi ta cesta je izpadla tako, da je deželni odbor **prav gotovo ne bo poslal v razstavo!** Vrhutega paralizuje dobroto te ceste v preobilni meri nova deželna cesta Žiri-Rovte-Logatec, ki bo odtegnila Škofji Loki velik del dosedanjega prometa in istotako bo kvarna za mesto cesta Železniki-Podbrdo. Obljuba novih železniških zvez je tudi pesek v oči,

je govoril kakor se je pohvalil, tudi grški in turški skupno pet jezikov ne všteti domače arabščine. In kako perfektno! Z eno besedo, pošteno naju je blamiral, pripovedujoč, da pošilja v Trst neko blago „ciapole“, o katerem niti jaz kot netrgovec, niti Hamburčan kot trgovec ni vedel, kaj pomeni, čeprav se mu je pojasnila beseda i v angleščini i v francosini. Ni čuda, da se je nama prisrčno smejal Orižentalec, kazoč svoje bele zobe izpod širokih, prav orijentalno debelih ustnic.

Med pogovarjanjem v vseh možnih velejezikih je hitro minul čas, ko se ustavimo pred leseno barako, na kateri je ponosno plapolala egiptovska državna zastava. Vstopimo. Velika, napol zasedena dvorana s pletenimi stoli po sredi, v ospredju oder z domačim orkestrom, obstoječim menda iz pet moških in dvoje žensk, pred katerimi je stala plesalka odpočivajoča se od truda. Še je grmelo ploskanje zbrane množice domačinov, med katerimi sva bila edina dva Evropejca. Na levi strani je bil poseben prostor, menda nekaki chambres separées, kakor sem opazil po mnogobrojnih „usmiljenih sestrah“, katerih več črnih, rujavih in belih je sedelo tudi v ozadju, čakajočih na svoj plen.

Sedemo, zaploskamo (znamenje za natakara), priključimo s tem tri čašice kave in čakamo arabske predstave.

Dalje.

dokler se ne zanima za te zveze vojaška uprava. Za obrambo nekdanje sloveče domače industrije se ni ničesar storilo, čeprav bi bila Škofja Loka kot nalašč za kako strokovno šolo. Glede na važno in ugodno lego mesta ob izustju dveh dolin, vodečih v smeri proti italijanski meji, bi morda ne bilo brezupno prizadevanje za kako vojaško garnizijo. Včasih je bil v Loku dokaj živahen tujski promet, sedaj se pa, mesto da bi se ga skušalo zopet oživetiti, seje le seme najstrupenejšega sovraštva zoper bližnjika in ubija vsak poskus resničnega napredka. To dokazuje zlasti gonja zoper zaslužno gasilsko društvo, ki se mu odreka vsako podporo, ker je doslej požrtvovalno vzdrževalo — godbo! In vendar to društvo ni poznalo nikdar politike ter tudi sedaj ni v naprednih rokah. Hujška se stan zoper stan, društvo zoper društvo, soseda zoper soseda in celo tako daleč sega pri nas zelena politična strast, **da pusti župnik nalašč razpadati lastno župno cerkev,** samo iz togote, ker meščani nečejo pritrđiti njegovim potratnim gradbenim načrtom. Tako ne sme in ne more dalje in ako se klerikalna stranka ne bode sama pravočasno spomnila zlatega nauka svojega sv. Tomaža Akvinskega, bo prišel čas, ko jo bodo vsi dobromisleči ljudje v deželi v to prisilili. — Govornik se nikomur ne vsiljuje, apeluje pa na zaupanje vseh, ki jim je na srcu blagor in boljša bodočnost našega rojstnega mesta. Živela Škofja Loka!

Zborovalci so sprejeli mirna, brezstrastna in vseskozi stvarna izvajanja svojega rojaka z velikim navdušenjem in odobravanjem, na kar je tajnik Nadilo prečital obširno resolucijo volilcev mesta Škofje Loke, v kateri zavzemajo ti svoje stališče glede delovanja klerikalne stranke v deželi ter je predlagal, da se sprejme kandidatura g. dr. Karla Trillerja ter izreče tudi zahvala dosedanjemu poslancu v deželni zbornici g. Cirilu Pircu iz Kranja za njegovo delovanje.

Ta predlog so volilci soglasno sprejeli.

Predsednik g. Suša je opozarjal o pomenu volitev dne 1. dec. in 16. dec. t. l., posebno o slednji volitvi. Pokazati moramo največji odpor proti dosedanji strahovladi in ne smemo pozabiti na to, da bodo nasprotniki porabili za to volitev vsa mogoča sredstva, da nam ugrabijo ta mandat. Toda kdor hoče, ta tudi zmaga. Vse svoje moči napnimo in podajmo se v boj zoper koritarstvo in klerikalno strahovlado.

Nato je g. Dolenc ob burnem odobravanju v navdušenih besedah pozivljaval volilce k vztrajnosti.

Končno se je oglasil k besedi še dosedanji poslanec g. Ciril Pirc ter se toplo zahvalil škofjeloškim volilcem za mu izkazano zaupanje. Ako pa ni mogel vsega doseči, ni temu kriv on, ampak razmere v deželnem zboru. Omenjal je shod, ki se je vršil v isti dvorani na Štemarjih, ko sta si stala nasproti takratna kandidata pokojni notar Globočnik in dr. Sušteršič, ki je bil pri volitvah prav grdo pogorel. Borimo se tudi sedaj ramo ob rami. Ločan, vaš rojak, naj sedaj zastopa tudi nas in bodite uverjeni, da je njegova kandidatura našla glasen odmev v Kranju. Škofji Loki se že leta in leta gode krivice, zato je prav, da se temu zlu odpomore. Kranjski volilci bodo šli navdušeno v boj za dr. Trillerja, kajti v Kranju bo dobil lepo večino.

Predsednik je nato zaključil shod, izrekši zahvalo vsem govornikom in udeležnikom shoda.

Južna železnica.

(Dalje.)

Ako so tudi ta izvajanja nedvomno v marsičem pretirana in na to preračuna, da vzbude sočutje vlade, tiči pa vendar v njih tudi mnogo resnice, in prav gotovo nosi državna uprava in politika del krivde na slabih razmerah južne železnice.

Nastaja vprašanje, po kakšni poti se naj izvrši saniranje južne železnice in se more izvršiti. S tem vprašanjem se javnost peča že več let prav živo, kar je lahko umljivo pri ogromnosti podjetja in mednarodni razširjenosti papirjev južne železnice. Ker je kompliciranost vprašanj, ki se tu pojavljajo, prerazlična, umevamo, da je število predlogov saniranja legijon in da doslej nobeden še ni dovedel do cilja.

Najradikalnejši predlog meri na to, da se južna železnica požene v konkurz, kar bi upnike napotilo v primerno poravnavo in k odpisu enega dela njih nominalnih terjatev. Ta predlog je neizvršljiv ker pomenja izročitev podjetja posestnikom triodstotnih in deloma petodstotnih prioritet, ki so s prvimi stavkom intabulirani, in ker bi poznejši posestniki obligacij odšli praznih rok, — kar bi bilo v toliko jako krivično, ko so baš prioritete na prvem stavku povzročile enormno dobičkarstvo izkoriščanje podjetja in se najbolj obogatile pri tem, dočim so se one z zadnjih stavkov mnogo bolj približale nominalnemu znesku. Pa neglede na to so milijoni v zvezi s takim ogromnim prometnim zavodom zasebnih interesov — narodno gospodarstvo vse južne Avstrije je najtesneje zvezano s tem — pomislite na promet s tujci, od katerega žive ne le mnogobrojni hoteli, ampak cele doline; na ogromni promet z živili iz Italije itd. — in pasivna rezistenca je poučila, kakšne velikanske ekonomske učinke ima zavlačevanje železniškega ob-

rata tudi le v enem dnevu kaj šele če ta obrat obstane popolnoma. Kakšne komplicirane pravne posledice pa bi rodila sekvestracija, se pa niti misliti ne da.

Sedaj pa pride še vprašanje avstrijskega državnega kredita. Pretežna večina prioritarjev južne železnice je na Francoskem, velik del je na Nemškem in Angleškem placiran. Pri državnih in velikih zasebnih posojilih od bank in podružnic se upošteva poglavito Francoska, upnica vsega sveta. Najsi bodo finančne pravice upravnikov južne železnice še tako dvomljivega izvira, ne moremo iti kar na dnevni red preko njih, ker gre za poltretjo milijardo in za pravno stanje, ki je bilo osnovano pred 50 leti; to bi spravilo v nered vse naše denarno in kreditno življenje in potem nam pač ne bi izlepa nihče nič več posodil.

POLITIČNI PREGLED.

Steber naše balkanske politike.

Vsa naša zunanja politika na Balkanu se je že od nekdanje opirala na Bolgarijo, to se pravi na bolgarskega Ferdinanda, ki je postal kot avstrijski nadporočnik car. Sedaj je pa francoski časnik „Matin“ razkril pogodbo, ki jo je sklenil ta naš prijatelj Ferdinand s srbskim kraljem Petrom. Po tej pogodbi bi se morala Bolgarija v slučaju, da prestopi avstrijska armada mejo proti Sandžaku priskočiti Srbiji z armado 200.000 mož na pomoč ter jih postaviti proti Avstriji. To je torej tisti naš zvesti prijatelj, katerega so povzdigovali na Dunaju v sveta nebesa. A pretkanost in zvižaja sta bili že od nekdanje lastnosti Koburžana. Sedaj, ko mu je Rusija zamerila, da je svojevoljno pričel bratomorni boj s Srbijo, se je zatekel zopet k Avstriji toliko časa, dokler mu ne bo kazalo rusko prijateljstvo večjih dobičkov. Saj so bili edini cilj vse njegove politike lastni interesi. Za narod pa se ni brigal ali zopet le v toliko, kolikor je bilo neobhodno potrebno iz dinastičnih interesov. A ta pogodba nam kaže tudi v strašni luči, kaj vse bi se bilo zgodilo, ko bi začela Avstrija vojno proti Srbiji, h kateri so jo osobito klerikalni glasovi v državi naravnost silili. Nedvomno bi bila posegla Rusija, kot zaščitnica balkanskih Slovanov vmes, kar bi imelo za posledico, da se gane tudi Nemčija v prid Avstrije. Ta korak pa bi bila morala paralizirati Francija in ž njo Anglija in svetovna vojna bi bila v polnem plamenu. To niso zgolj besede, ampak gotova stvar. In vse to bi se bilo godilo radi par albanskih gnezdov, ki niso vredni kosti enega pruskega vojaka, kakor je Bismark to povedal že l. 1878.

Delegacije.

V delegacijah se je razpravljalo o dispozičnem fondu zunanjega ministra ter je bila predloga sprejeta z dvanajstimi proti šestimi glasovi. To je bil torej edini protest proti vsem kozlarijam ki jih je streljal naš zunanji urad tekem pretečenega leta. Vsi govorniki so sicer obsojali to politiko, vsi se zgražali nad nepotrebno mobilizacijo, ki je provzročala toliko gorja in ki nam je docela uničila naše narodno gospodarstvo. Še na leta bomo čutili posledice brezumne sedanje politike grofa Berchtolda, a vendar so mu poslanci z dvanajstimi glasovi izrekli zaupanje ter glasovali za njegov dispozičjski fond, ki iznaša letos dva milijona kron in ki se porabi večinoma v podkupovanje vladnega časopisja. Da je klerikalni kranjski vojvoda dr. Sušteršič tudi glasoval za ta dva milijona je samoobsebi umevno.

Državni zbor.

Državni zbor je končal predlogo o davku na žganje ter prešel na predlogo o povišanju osebno-dohodninskega davka. Med Poljaki in Rusini se je dosegel nekaj sporazum, glede gališke volilne reforme tako, da so slednji opustili obstrukcijo in lahko državni zbor nemoteno zboruje.

Ustavne razmere na Hrvaškem.

Dne 29. novembra je preklical hrvaški komisar Skerlec izjemne odredbe na Hrvaškem in 30. novembra ga je imenoval ogrski kralj hrvaškim banom. S tem so zopet vpeljane ustavne razmere na Hrvatskem. Zanimivo je pri tem, da se je ogrska vlada, na čelu ji zloglasni Tisza, morala udati brez vsake protiusluge hrvatsko-srbski koaliciji. Volitve v hrvaški sabor se bodo vršile dne 16. decembra.

Francosko posojilo.

Francoski vladi je zbornica dovolila najeti posojilo 1500 milijonov frankov v svrhu narodne obrambe. Finančni minister Dumont je pri tem omenil, da se je Francija, le prisiljena po drugih državah, odločila storiti ta korak. Izza balkanske krize je nastala v vseh državah strašna finančna mobilizacija. Evropski dolg je znašal 1. aprila 1912 štiri milijarde, danes iznaša osem milijard. Prebivalstvo se sili, da kupuje državne vrednostne papirje po visoki obrestni meri. Francija lahko emitira krajše obligacije le po 4 do 4¹/₂

odstotka. Treba torej, da se apelira na krediti Francije, da se bo dobil denar po 3 $\frac{1}{2}$ odstotka. Francija je ona država, na katero se bodo vsi obračali v slučaju potrebe denarja. Sami sebi moramo najprej ustreči, da imamo koristi od obrestne mere, do katere ima Francija popolno pravico.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Poslanik Zedinjenih držav je izročil mehiškemu predsedniku Huerti ultimatum v katerem zahtevajo Zedinjene države, da Huerta odloži predsedništvo in ne zapusti niti vojnega ministra Blanqueta, niti kakega drugega člana kabineta za svojega naslednika. Huerta na ta ultimatum še ni odgovoril. (Blanquet je eden izmed onih 6 vojakov, ki so tvorili detachment, ki je ustrelil bivšega mehiškega cesarja Maksimiljana.) Predsednik vojaške komisije v senatu je izjavil: Severoameriška vlada in severoameriški narod ne nameravata podvreči si Mehiko ali pa jo anektirati. Sedaj ni prišel čas, da bi se o tem diskutiralo; zgoditi za se bo moralo to kmalu. V Mehiki pa manjka denarja in vlada ni mogla izplačati niti svoje uradnike. — Kakor se torej vidi, je predsednik Wilson trdno odločen, demonstrirati proti Mehiki z vojaštvom in vojno mornarico, da prisili Huerto, da odstopi. Predsednik Huerta pa izjavlja, da se na noben način ne umakne s svojega mesta. Skrbel bo slej kot prej, da ohrani v deželi mir. Pač se lahko zgodi, da pridejo inozemci v nevarnost, v tem slučaju pa bo storil vse, da jih ščiti. Res je, da se utegnejo najnižji sloji spuntati, uporabil bo skrajna sredstva, da napravi zopet red in mir in da kaznuje krivce. Medtem pa so Mehikanski vstaši zavojevali cel sever Mehike. Za provizorično glavno mesto so proglasili mesto Culiacan. Za sedaj je predsednik provizorično vstaški general Caranza. Počasi se bližajo vstaši mestu Mehiki. Predsednik Huerta je sklical kongres za četrtek ter prebral svoj sklep. To bi pomenilo definitivni razkol z Zedinjenimi državami. A tudi vladni generali so nevoljni radi postopanja Huerte napram Zedinjenim državam. General Blanquet je v sporazumu z vsemi voditelji armade sklenil Huerto aretirati, kjer je to edina možnost sporazumeti se z Zedinjenimi državami.

Narodno-gospodarstvo.

Tržne cene

na letni semenj v Kranju, dne 1. dec. 1913			
Pšenica	100 kg	K	21.—
Rž	"	"	18.—
Ječmen	"	"	17.—
Oves	"	"	16.—
Koruza rdeča	"	"	20.—
Koruza rumena	"	"	18.—
Koruza nova	"	"	14.—
Ajda	"	"	22.—
Proso	"	"	18.—
Deteljno seme	"	"	170.—
Fižol ribničan	"	"	28.—
Fižol koks	"	"	30.—
Fižol mandolan	"	"	26.—
Leča	"	"	20.—
Pšeno	"	"	30.—
Ješprenj	"	"	28.—
Krompir	"	"	4.—
Mleko 1 l	"	"	—20
Surovo maslo	1 kg	"	3.50
Maslo	1 "	"	3.—
Govedina I.	1 "	"	1.68
Govedina II.	1 "	"	1.60
Teletna I.	1 "	"	2.—
Teletna II.	1 "	"	1.80
Svinjina I.	1 "	"	2.—
Svinjina II.	1 "	"	1.80
Prekajena svinjina I.	1 kg	"	2.20
Prekajena svinjina II.	1 "	"	2.—
Slanina I.	1 "	"	2.—
Slanina II.	1 "	"	1.70
Jajca	9 kom.	"	—80

Na letni semenj v Kranju, dne 1. decembra 1913 se je prignalo: 163 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 0 glav hrvaške govede, 3 teleta, 67 prešičev, 1 ovca. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 90 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 5 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 84 v za pitane vole, 78—80 v za srednje pitane vole, 70—72 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 0.96 za teleta, K 1.10 za prešiče pitane, K 1.20 za prešiče za rejo.

Prihodnji tečaj podkovske šole v Ljubljani.

Novi tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. prosinca 1914. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vložijo prošnjo za sprejem ter naj ji priloži: 1.) krstni list; 2.) domovinski list; 3.) šolsko spričevalo; 4.) učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru; 5.) naravnstveno spričevalo. Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati ob svojih stroških, niti ne morejo pričakovati podpore od

svojcev, morejo dobiti po 100 K podpore pri kmetijski družbi. Prošilec za podporo pa mora svoji prošnji poleg navedenih prilog priložiti še: 6.) ubožni list in 7.) potrdilo, da je že najmanj dve leti bil za kovaškega pomočnika. Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. decembra t. l. pošljejo ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani. Šola bo trajala do konca junija 1914. Kdor dobro prestane skušnjo, more po postavi iz l. 1873. dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa ne more nihče postati podkovski mojster. Pouk v šoli je brezplačen, učenci morajo skrbeti le za hrano ter za potrebne učne knjige. Stanovanje imajo učenci v zavodu. Učenci naj se zglase en dan pred šolskim pričetkom v podkovski šoli na Poljanski cesti. Ker je v slovenskih deželah še vedno premalo v podkovu izučenih kovačev, ki bi mogli zdraviti tudi kopitne bolezni, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živine in mesa, naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača ter živinskega in mesovnega oglednika.

Skušnje na podkovski šoli se bodo vršile dne 30. in 31. decembra. t. l., in sicer 30. skušnja iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole, 31. pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri ravnateljstvu podkovske šole do 15. decembra t. l. prošnjo za sprejem k skušnji, ki naj ji priloži: 1.) učno spričevalo in 2.) potrdilo o najmanj triletni službi kot kovaški pomočnik.

DOPISI.

Iz Skofje Loke.

Volitve za splošno kurijo, 1. t. m. so se pri nas mirno vršile. Lahko smo loški naprednjaki ponosni na to, da je število naših volilcev poskočilo za celih 5 odstotkov, dočim so za ravno toliko odstotkov klerikalci nazadovali. Ako bi bila volitev res svobodna in bi duhovščina ne nastopala s takim terorizmom, potem bi videl naš Šinkovec koliko ljudi ima za seboj. Skoro vsi volilci so se na dan volitve pritoževali, ker je predsednik volilne komisije Šinkovec odvijal glasovnice predno jih je vrgel v lonec. Glasovnice so bile iz tako slabega papirja, da se je skozi njega lahko bralo ime napisanega kandidata. Opozarjamo na to c. kr. glavarstvo, kajti če kdo izmed komisije brska po zvitih glasovnicah in jih ogleduje, potem volitve niso tajne, kakor zapoveduje zakon. Še več drugih krivic nam je znanih, katere bomo že še spravili na dan.

Takoj po volitvah se je v Loku prikazal novoizvoljeni poslanec Jarc, a ne za to, da bi se svojim volilcem zahvalil, temveč zato, ker bi rad snubil kakega kandidata zoper našega dr. Trillerja. Videli bomo, kdo se mu bo na limance vsedel. Naš velemožni župan Pepe je zadnje dni skoro vedno črno napravljen, ker mora letati v Ljubljano na klerikalne shode in stranke. Pa ne da bi to nekaj pomenilo! Skoro gotovo nam bo letošnji Miklavž privedel kmalu kakega klerikalnega kandidata, kajne Pepe!

Jeseniške novice.

Sijajna zmaga. Mogočno se je razkoračil katol. „Slovenec“ pri zadnjih volitvah in zaklical, da Jesenice so in ostanejo katoliško-slovenske, to se pravi, da se je klerikalizem tako zajedel, da ga je nemogoče izpodbiti. V pondeljek pa je odmevalo po Jesenicah, da črnega pogubonosnega in sleparskega klerikalizma ni več. Nad 600 mož je obsodilo klerikalno politiko in samo borih 300 glasov so spravili skupaj in še teh 300 tako sleparsko, da se poštenemu človeku gabi. Ako pomislimo, da je bilo na delu za župnika Pibra cela armada koritarjev, namreč 30 občinskih svetovalcev, župan, štirje občinski uslužbenci in cela jata duhovnikov, tedaj pač lahko računamo: Jesenice so bile včasih klerikalne, danes pa so se otresele črnega terorizma.

Liberalcev ni, tako je že večkrat pisal in oznanjeval „Slovenec“. V pondeljek pa je kar enkrat stopilo nad 200 mož in z glasovnicami v roki dokazalo, da so bile vse pobožne sanje farovških gospodov prazne, ker faktično je vsak liberalec, kdor hoče s svojo glavo misliti. Ko so klerikalni kimavci z župnikom in kaplanom Kogejem na čelu videli v razgrnjenih glasovaicah, strahoviti poraz črne garde, so bili vsi iz sebe, v groznem obupu so potem z hinavsko jezuitskimi obrazi razveljavili nad 400 glasovnic glasečih se na ime samostojnega kandidata, češ, da je sin g. Kržišnika tudi Anton kakor oče, in da se piše tudi po očetu, seveda črnim polžem to ne gre v glavo ker se navadno otroci farovških očetov pišejo po materi.

Sleparstvo potrjeno. Ko so klerikalci na tako hudoben način razveljavili toliko glasovnic, je vstal vladni komisar, ki je vodil volitve in je v ostrih besedah protestiral proti klerikalnemu nasilstvu. Sam vladni komisar je torej obsodil in grajal ne-

poštenost naših duhovnikov, kar pa ves terorizem, vse sleparstvo na stvari nič ne izpremeni. Faktum je, da je S. L. S. dobila tako zaušnico na Jesenicah, da jo nikdar več ne preboli. V tem nas potrjuje tudi velika

Demonstracija, ki se je vršila v pondeljek zvečer po volitvah na Jesenicah, ko se je zaznalo za klerikalne sleparije, zbralo se je nebroj zavednih volilcev, ki so dali z mirno in dostojno demonstracijo na znanje klerikalnim mogotcem, da so na Jesenicah dogospodarili razni Moriči, Cebuli, Skubici in Kogej.

Iz Križev pri Trziču. Po ljudeh in tudi po časopisnih brzojavah sem izvedel, da se je dupljanski župnik Peter Bohinjec pred kakimi desetimi dnevi zgubil in da so Dupljančani ponudili primerno nagrado tistemu, kateri ga najde in do Honza na cesti nazaj pripelje. Ker bi bil tudi jaz rad razpisano nagrado dobil, sem se podal na pot iskati Bohinjca. In kaj kmalu sem mu prišel na sled. Zvedel sem namreč, da je šel za potnika k deželnemu poslancu Pibru, da je krošnjarij z njegovimi štampiljami. Po dnevu je šel v daljne kraje in se vozil po železnici, in po noči pa je opravljal to službo po Zgornjih in Spodnjih Duplah od hiše do hiše ter pritiskal Pibrovo štampiljo na glasovnice, ne da bi katerega vprašal, koga bo volil. Nekateri ljudje so mu rekli, da ni treba pritiskati, da bodo že ljudje sami napisali, pa jim je Bohinjec rekel, da morajo ravno tega voliti, dovršil svojo službo in odšel. V Zadrage pa Bohinjec ni hotel sam priti in je rajši pooblastil s tem delom gospoda Pušla in mu izročil Pibrovo štampiljo. Pušel je pa zavrnil, če mu je kdo rekel, da bo Trebušnika volil, da bo zapisal Trebušnika.

Enako se je godilo tudi v kriški župniji. Kriški župnik Janez Zabukovec je tudi imel v vsaki vasi svojega namestnika s Pibrovo štampiljo, in ljudi nadlegoval, da naj volijo Pibra ter jim pritiskal njegovo ime na glasovnice. Smemo li reči dandanes, da so volitve proste? Gotovo ne, ker se vrše pod veliko večjim pritiskom, kakor poprej. Ko bi kak kmet tako delal, kakor delajo duhovni pastirji, bi mu ne bilo polovico posestva dosti za kazen. Ker so pa ravno duhovni s tem zaposleni, jih roka pravice pusti brez zasledovanja v miru živeti. Enaka krivica se je že godila pri volitvi krajnega šolskega sveta v Duplah. Katoliška politika je dandanes na vrhuncu. Velikokrat se jo sliši s prižnice in tudi pri adventnem izpraševanju v Duplah je bilo pri dekletih več govora o volitvah, kakor o krščanskem nauku. Torej se je moral sedaj krščanski nauk politiki ogniti.

Iz Selc. Kdaj so že merili inženjerji cesto iz Selc čez Jamnik na Podnart. Polno rdeče pobarvanih kamnov in nebroj količkov so postavili, toda ceste še ni. Gospod Čočov France, ki ste zopet kandidat, kaj pa spite? Sicer vam pa povemo, da je splošno znano, da je cesta po selški dolini zato v tako slabem stanu, ker se vozi po njej državni in deželni poslanec Franc Demšar iz Češenjc, ki samo trasira in zida, ne napravi pa niti tega, kar bi bilo celo njemu v prid, ko se vozi v Ljubljano ali na cesarski Dunaj. Vas imajo pač samo za peto kolo.

Volilci!

Kmetje!

Kmečki kandidati

za kmečko volilno skupino, ki voli dne 9. decembra t. l. so

za sodne okraje:

Kranj — Škofja Loka — Trzič:

Jože Novak
posestnik na Jami.

Matej Barle
posestnik na Lužah.

Za sodna okraja:

Radovljica — Kranjska gora:

Jože Gogala
posestnik v Novi vasi.

Za sodna okraja:

Kamnik — Brdo:

Matevž Sršen
posestnik v Skaručni.

Pregled izida volitev v splošni kuriji dne 1. decembra 1913. v volilnem okraju Kranj — Škofja Loka.

Okraj	Štev. okrajev	Občina	Volilo je volilcev	Veljavni glasovi	Neveljavni glasovi	Prazne glasovnice	Franc Dolenc	Evgen Jarc	Ant. Kristan	Razcepljeni glasovi	
Kranj	1	Cerklje	551	522	6	3	75	444	—	Razcepljenih glasov je bilo v obeh sodnih okrajih 62	
	2	Hrastje	106	106	—	—	27	79	—		
	3	Sv. Jošt	130	130	—	—	47	82	—		
	4	Kranj	456	416	—	20	309	105	—		
	5	Mavčiče	206	193	—	13	43	141	—		
	6	Naklo	281	276	—	5	65	209	2		
	7	Predoslje	389	382	2	5	102	266	8		
	8	Predvor	380	377	—	3	26	350	—		
	9	Smlednik	256	250	—	6	4	241	—		
	10	Siražišče	322	308	8	6	74	229	3		
	11	Šenčur	352	348	—	4	124	222	—		
	12	Velesovo	111	109	—	2	35	75	—		
	13	Voglje	112	104	2	6	11	93	—		
	Škofja Loka	1	Javorje	159	157	—	2	20	136		—
		2	Oslica	407	399	—	8	146	248		—
3		Poljane	333	319	4	10	144	174	—		
4		Selce	752	739	1	12	156	598	—		
5		Sora	101	101	—	—	12	87	—		
6		Sorica	252	248	1	3	43	203	—		
7		Stara Loka	562	558	1	3	202	347	3		
8		Škofja Loka	317	308	9	—	155	153	—		
9		Trata	354	344	1	9	73	270	—		
10		Zminec	321	317	—	4	118	198	—		
11		Železniki	170	164	—	6	57	104	1		
24			7340	7175	35	130	2044	5052	17		

Pregled izida volitev v splošni kuriji dne 11. decembra 1913 v volilnem okr. Radovljica—Kranjska gora—Tržič.

Okraj	Občina	Kržišnik	Pintar	Piber	Razcepljeni glasovi
Radovljica	Begunje	131	—	73	—
	Bled	112	11	37	2
	Breznica	174	44	110	—
	Bohinjska Bistrica	57	24	113	—
	Zgornje Gorje	12	57	465	—
	Kamna Gorica	12	—	52	—
	Kropa	34	2	80	—
	Lancovo	128	—	75	2
	Lesce — Predtrg	121	11	59	73
	Mošnje	101	—	142	—
	Olšiške	45	20	70	4
	Radovljica	82	—	53	10
	Ribno	116	—	145	8
	Srednja vas	63	2	386	—
	Kranjska gora	Bela peč	43	84	59
Dovje		50	47	160	—
Jesenice		68	229	204	236
Koroška Bela		25	336	409	—
Kranjska gora		12	115	143	99
Žadeče	36	—	80	—	
Tržič	Sv. Ana	—	4	43	—
	Sv. Katarina	65	—	150	6
	Kovor	85	26	105	14
	Križe	20	16	245	—
	Tržič	52	126	332	86
		1654	1164	3990	495

Splošen pregled izida volitev v splošno kurijo dne 1. decembra 1913.

Volilni okraj	Samostojni in napredni kandidati						Socijalistični kandidati			Klerikalni kandidati			Proti-klerikalnih glasov 1913	Klerikalni zmagal z absolutno večino 1913
	1907	1911	1913				1907	1911	1913	1907	1911	1913		
			priznanih	razcepljenih	razveljavljenih	skupaj								
Ljubljana	2587	2664	2684	—	—	2684	641	730	842	1526	1642	1526	3526	—
Ljubljanska okolica	587	1317	1917	82	218	2217	991	1355	965	4216	4955	4626	3182	722
Kranj-Škofja Loka	415	2184	2044	79	157	2280	—	45	—	4507	5103	5052	2280	1386
Radovljica-Kranjska gora-Tržič	562	814	1654	47	548	2249	791	1510	1164	4112	4903	3990	3413	288
Kamnik-Brdo	721	1510	1529	96	179	1804	—	28	—	4800	4832	4846	1804	1521
Postojna-Senožeče-Illir. Bistrica-Vipava-Lož	2957	1383	3160	291	444	3895	169	737	—	5649	6559	5480	3895	792
Logatec-Idrija-Cerknica Vrhnik	1400	1857	1934	39	232	2205	1175	1355	1053	4729	4890	4958	3258	850
Ribnica-Kočevje-Velke Lašče	212	1164	983	276	291	1550	—	—	—	4371	6979	5487	1550	1968
Krško-Kostanjevica-Mokronog-Trebnje	2258	2809	3100	72	113	3285	—	65	—	4564	5722	4956	3285	835
Litija-Višnja gora-Radeče	—	1395	1425	157	159	1741	1302	870	887	4751	4895	4642	2628	1007
Novo mesto-Črnomelj-Metlika	1749	1561	1772	140	137	2049	—	—	—	5382	6139	5331	2049	1641
	13448	18658	—	—	—	25959	5069	6695	4911	48607	56619	50894	30870	11010

Nezaslišana nesramnost.

„Kmetška zveza za Kranj in okolico“, ki ima menda namen pospeševati gospodarski napredek svojih članov, razpošilja kmetiskim posestnikom v kranjski okolici, ki so se po najnovejši razlagi deželnozborskega volilnega reda sprejeli med deželnozborske volilce v mestni kuriji, sledečo tiskano okrožnico:

Kmečka zveza za Kranj in okolico.

Kranj, dne 24. novembra 1913.

Cenjeni naš somišljenik!

Pri sestavi volilnega imenika za volitev deželnega poslanca v Kranju v torek, dne 16. decembra 1913 je mestno županstvo v Kranju izpustilo protipostavno Vas in še približno 80 drugih volilcev iz okolice Kranja, zato ker niso liberalci. Proti temu se je pritožila „Kmečka zveza“. Pritožba je imela uspeh. Glavarstvo je ukazalo vpisati Vas in še 80 drugih posestnikov okoličanov na veliko jezo liberalcev, ki so hoteli toliko naših mož opehariti za volilno pravico. To Vam damo vedeti s povabilom, da pridete ja zanesljivo v torek, dne 16. decembra v Kranj na volišče, da zadostite postavnim volilnim dolžnostim. Liberalci že ponujajo okoli dr. Trillerja za poslanca in bodo skušali tudi tega

ali onega kmeta premotiti, da bi ga volil. Toda dosegli ne bodo nič, ker vsak kmet ve, da je dr. Triller liberalci in kot tak sovražnik kmečkega stanu. Noben kmečki mož, ki kaj drži nase, ne bo glasoval za dr. Trillerja. Naši kmečki možje bodo 16. decembra volili v Kranju vsi brez izjeme le tistega moža za poslanca, ki ga bo Slovenska Ljudska Stranka v dogovoru s „Kmečko zvezo“ postavila za kandidata. To se bo prav v kratkem zgodilo in javno razglasilo. Dotlej pa se ne zmenite za nobene liberalne agitatorje, če bi slučajno kdo upal Vas nadlegovati in jim pokažite hrbet. Zaupajte le „Kmečki zvezi“ in ravnajte se po nasvetu njenega odbora, da bo dne 16. decembra v Kranju zmaga naša.

S pozdravom

Odbor „Kmečke zveze za Kranj in okolico“.

Morda je bil inspirator in pisec ponatisnjene okrožnice uverjen, da zadeva ne bo prišla v javnost, kajti sicer bi si pač ne bil drznil na tako podel in lažnjiv način uplivati na prizadete kmetске posestnike. Prepričani smo namreč, da se ta sleparski oklic ni porodil v kaki kmečki glavi in zato obžalujemo, da edinole pod oklicem podpisani odbor „Kmečke zveze za Kranj in okolico“ nosi popolno odgovornost za vse v okrožnici nagromadene neresitice in žalitve.

Za danes naj pribijemo le sledeče:

1. Nesramna laž je, da je mestno županstvo v Kranju protipostavno izpustilo iz volilnega imenika kmečke volilce in jih hotelo opehariti za volilno pravico, ker niso liberalci. Res je marveč, da se je županstvo držalo strogo določbe § 14. deželnozborskega volilnega reda, ki se glasi: Ako je volilec volilskih razredov mestin trgov ter kmečkih občin občan več občin, tedaj izvršuje svojo volilno pravico samo v občini svojega rednega stanovišča. Od ustavne dobe sem se je vedno upoštevala ta še vedno veljavna določba in nikdar še niso volili v Kranju v deželni zbor okoliški kmetje, ki imajo svojo po zakonu zajamčeno volilno pravico v domačih občinah, na katere jih veže ves življenjski interes in v katerih plačujejo svoje glavne davke.

2. Nesramna laž je nadalje, da se je „Kmečka zveza“ pritožila proti sestavi volilnih imenikov, kajti ona nima za to prav nobene pravice. Res pa je, da so se vsled reklamacije predsednika „Meščanske zveze v Kranju“ vpisali okoliški kmetje med mestne volilce in se tako opeharili za deželnozborsko volilno pravico v domači občini.

3. Prav navadna lumparija in nesramen volilni maneuver je poziv na kmetske posestnike, da naj 16. decembra zadostite postavnim volilnim dolžnostim. Po § 1. zakona z dne 20. junija 1910 (o uvedbi volilne dolžnosti) za okoliške posestnike sploh ne obstoja volilna dolžnost. Volitve se jim tedaj ni treba

udeležiti in v tem slučaju tudi ne zapadejo globi!

4. **Nesramni napad** na dr. Trillerja, da je sovražnik kmečkega stanu, je zasebna zadeva napadenca, ki si bo za to falotsko žalitev že umel preskrbeti primernega zadošččenja, ki bo odboru „Kmečke zveze“ še dolgo zvenelo po ušesih.

Konečno naše obžalovanje slavnemu odboru „Kmečke zveze za Kranj in okolico“, ki bi storil mnogo bolje, ako bi se brigal za koristi svojih članov, kakor da se da vsakemu speljati na led in izrabljati v umazane volilne manevre.

DNEVNE VESTI.

Deželnozborska volitev iz splošnega volilnega razreda v Kranju in Škofji Loki. Narodno-napredna stranka v Kranju je minoli ponedeljek dosegla vspeh, kakor ga je z ozirom na zavednost in discipliniranost volilstva opravičeno pričakovala. Vsi napredni volilci so kakor en mož glasovali za samostojnega kandidata Franca Dolenca, ki je dobil **309** glasov. Klerikalni kandidat Evgen Jarc je dobil 105 glasov, in 20 glasovnic je bilo praznih. Kranj je lahko ponosen na ta vspeh. Tudi to pot se je pomnožilo število naprednih glasov, dočim ono klerikalnih od volitve do volitve pada. Klerikalci so baje upali na 220 glasov, kar je le najboljši dokaz, da ne znajo računati in da še sedaj prav nič ne poznajo razmer v našem mestu. Upanje nasprotnikov, da bodo toliko glasov spravili skupaj, je naravnost žaljivo za naše volilce, ki pač klerikalcem še nikdar niso dali najmanjšega povoda, da bi mogli o njih tako slabo misliti. — Vsa čast tudi Škofji Loki, ki je od zadnjih splošnih volitev v državni zbor l. 1911. napredovala nepričakovano. Pokazalo se je zopet, kaj zmora v kratkem času smotreno delo in premišljena agitacija od volilca do volilca. Dočim so pred tremi leti napredni glasovi v Škofji Loki daleč zaostali za klerikalnimi, je pri zadnji volitvi samostojni kandidat dosegel večino s 155 glasovi nad klerikalnim, ki je dobil 153 glasov. — Izid splošnih volitev v obeh mestih je močno poparil klerikalce. Doseženo razmerje glasov je kolikortoliko merilo za volitev v mestni kuriji dne 16. t. m. Klerikalci uvidevajo, da je njih up, ugrabiti mestni mandat Kranj-Škofja Loka, splaval po vodi in da tudi z novimi, v volilne imenike vtihotapljenimi volilci ne bodo mogli spremeniti položaja v toliko, da bi se jeziček na tehtnici nagnil na njih stran. Odtod praznota v včerajšnjem „Gorenjcu“ in umaknitev Jarčeve kandidature. Za klerikalnega kandidata v mestni skupini Kranj-Škofja Loka je bil namreč splošno določen profesor Evgen Jarc, ki bi za slučaj izvolitve vrgel kmetom pred noge mandat iz splošne kurije. Ali profesor Jarc je moder mož! Rezultat splošnih volitev v obeh mestih ga je poučil, da bi si s kandidaturom v mestni skupini ne spletel posebnih lahorik in zato je rajše velikodušno prepustil blamažo — drugemu!

Klerikalni kandidat za mestno skupino Kranj-Škofja Loka. Kdor išče, ta najde! Tedne in tedne so ga iskali zaman in konečno so ga vendarle našli — kandidata namreč za deželni zbor. Nekam sramežljivo se je najprej ponujal za kandidata naš stari znanec Anton Koblar. A kaj, ko ga ne marajo v Kranju in še manj v Ljubljani! Ne gledé na to „cesarsko“ napako, mož tudi ni profesor, kateri stan menda edini vsposablja človeka za klerikalnega kandidata v Kranju in Škofji Loki. Ze celo rad bi bil nastopil kot kandidat Vinko Marinko, ki je v prostih urah tudi profesor v Kranju. Pa kaj mu to pomaga, če ga pa v Kranju nihče ne mara in ga celo lastni pristaši ne smatrajo resnim. Potem so prišli na ženjalno misel, da bi bil edini primerni kandidat profesor Evgenij Jarc, ki je tako hitro splezal kvišku in ki bo, če bo še dolgo živel, prav gotovo postal enkrat minister za uk in bogočastje. Toda, kakor so pokazale splošne volitve minoli ponedeljek, tudi to v oblakih viseče dostojanstvo ne imponira trmastim Kranjcem ter Ločanom in, ker so konečno vendarle morali imeti kandidata, odločili so se v zadregi za profesorja — profesor pač mora biti — Antona Sušnika v Ljubljani. Kandidat zadrege je tedaj **Anton Sušnik**, c. kr. profesor v Ljubljani. O novem možu se dosedaj ni slišalo ničesar slabega, tudi nič dobrega. Le toliko se vé, da je nekaj let služboval na kranjski gimnaziji in da je rahlega zdravja. Okužena atmosfera v kranjskem deželnem parlamentu bi mu gotovo ne prijala in zato bodo volilci v Kranju in Škofji Loki poskrbeli, da bo v torek, 16. t. m. izvoljen poslanec dr. Karl Triller, ki je že vajen deželnozborskega vzduha.

Samostojni kandidat za kmečko kurijo v sodnih okrajih Kranj — Škofja Loka — Tržič, gospod **Matevž Barle** z Luž, je poslal uredništvu „Gorenjca“ neko izjavo, v kateri zatrjuje, da pod nobenim pogojem ne kandidira na liberalni program. Ta trditev gospoda Matevža Barleta je popolnoma pravilna. Res je, njega v tej kuriji niso postavili liberalci, ampak po svoji lastni volji so ga izvolili za kandidata v omenjenih sodnih okrajih

neodvisni kmetje. Samostojni volilci vidijo v posestniku **Matevžu Barletu** dobrega gospodarja in poštenega gorenjskega moža. Gospod **Matevž Barle** nikakor ne more braniti volilcem iz kmečke kurije, če poverijo prihodnji torek dne 9. decembra njemu svoje glasove. Izvršujoč samo svojo častniškarsko dolžnost, dostavljamo k tej izjavi naslednje:

Neodvisni kmetje iz sodnih okrajev Kranj — Škofja Loka — Tržič, zapišite na svoje glasovnice:

Jožef Novak,
posestnik na Jami.
Matevž Barle,
posestnik na Lužah.

„**Gorenjčev**“ urednik misli, da je imel včeraj dan posebne vrste, ker je prinesel izjavo samostojnega kandidata M. Barleta. Ker zdaj tako kaže, je prirasel gospod M. Barle našim klerikalcem kar naenkrat silno k srcu. Mi pa se ob tej priložnosti živo spominjamo onih dni, ko so klerikalci strupeno preganjali gospoda **Matevža Barleta**. Kdo pa mu je izpodnesel pred nekaj leti županski stolec? Povejte raje, kaj vse ste počeli takrat proti temu častitemu možu! Od mnogih strani se nam pripoveduje, da so klerikalni prvaki na vso moč vplivali na gospoda **Barleta** in ga neznansko prosili, naj vendar odstopi od te kandidature za kmečko kurijo. Kadar izvemo za vse podrobnosti, takrat bomo poročali tudi mi o tem. Znani urednik „Gorenjca“ govori v pripombi uredništva o nekih „svinjskih liberalnih listih“. Imen listov iz previdnosti ne pove, ker bi moral sicer iskati v teku kratke „Gorenjčeve“ uredniške dobe že četrtega odgovornega urednika; to se pravi, če bi potem sploh še katerega k e dobil.

Občutljiv, strašno občutljiv je postal na stara leta naš tehant. Zaradi sicer nekoliko zlobne, pa nikakor surove opazke nekega našega volilca ob priliki zadnjih volitev, se je **Koblar** strašno razburil takoj na volišču, v včerajšnjem „Gorenjcu“ pa dotičnika obklada z — surovežem. Ne glede na to, da taka psovka utegne postati strašno draga, bi moral dekan pomisliti, da je on pač zadnji, kibi bil opravičen komu očitati surovost. V tem pogledu je on že toliko zagrešil, zlasti v svojih glasilih, bodisi v nekdanjem „Slovenskem Listu“, bodisi v sedanjem „Gorenjcu“, da se ne bo nikdar opral, pa če bi živel še sto let in če bi se tudi umival s slovečim milom „Solnce“, ki celo zamorca napravi belega. Kako neki sodi **Koblar** o včerajšnji prvi „Gorenjčevi“ notici, v kateri se neopravičeno in na surov način napada ter denuncira ubogega nastavljenca, da bi se mu odjedlo košček kruha? **Koblar** naj tedaj pometa pred svojim pragom in naj se vsled zbadanj od nasprotne strani ne jezi kakor miš v otročji postelji. Svoje dni je moral marsikaj hujšega vtakniti v žep, pa je vse voljno prenašal. Pa kaj hočemo? Wir werden halt alt und — — —

Nad 30.000 protiklerikalnih glasov je bilo oddanih v splošni kuriji pri deželnozborskih volitvah. 30.000 zavednih mož je protestiralo z glasovnico v roki proti dosedanemu režimu v deželi. Klerikalci sicer trobijo o sijajni zmagi S. L. S., toda ta zmaga je vse prej kot sijajna. Ko bi bile volitve res proste, ne ohranili bi klerikalci niti enega mandata. Duhovniškem terorizmu še je posrečilo še enkrat tirati nezavedne ljudske mase na volišče. Upajmo da zadnjič!

Protiklerikalni glasovi so napredovali pri sedanjih volitvah za 7000. Pri državnozborskih volitvah leta 1911 so dobili protiklerikalni kandidati okroglo 24.000 glasov pri sedanjih deželnozborskih volitvah pa že okrog 31.000 glasov, pri skoraj enakem številu oddanih glasov. Klerikalci si lahko na prstih zračunajo, kedaj bode konec njihove strahovlade.

Kranjska mesta so pri sedanjih deželnozborskih volitvah dokumentirala svoj protiklerikalni značaj. Skoro v vseh mestih na Kranjskem so dosegli protiklerikalni kandidati znatne večine. Tako so oddali: **Kranj** 309 naprednih proti 105 klerikalnim glasovom, **Postojna** 537 naprednih, 181 klerikalnih, **Novo mesto** 216 naprednih, 74 klerikalnih, **Radovljica** 60 naprednih, 54 klerikalnih, **Idrija** 653 protiklerikalnih, 314 klerikalnih, **Metlika** 170 naprednih, 71 klerikalnih, **Tržič** 235 protiklerikalnih, 232 klerikalnih, **Lož** 67 naprednih, 55 klerikalnih. Iz teh izidov razvidno je, v čegavem taboru so kranjska mesta in kako bi izpadle volitve v mestni skupini ako bi volili samo **upravičeni** volilci.

Fajmošter Piber klerikalni kandidat v radovljiškem okraju je zmagal s klavarno večino. Absolutna večina znaša le 287 glasov. Ako bi klerikalni župani ne izpustili iz volilnih imenikov polno naprednih volilcev, bi volilci ne imeli dvomljive časti, da jih bode zastopal v deželnem zboru fajmošter **Piber**.

Klerikalci so se grozovito bali, da izgube mandat v radovljiškem okraju. Posluževali so se vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, da omogočijo zmago fajmoštru **Pibru**. Klerikalne volilne komisije so razveljavile okrog 600 glasov neodvisnega kandidata **Antona Kržišnika**, rekoč, da sta v Žirovnici dva **Kržišnika**, oče in sin, dasiravno so dobro vedele, da **Kržišnik ml.** še ni star 30 let in da torej sploh nima pasivne volilne pravice.

Dobri računarji se nahajajo pač v uredništvu spreobrnenege „Gorenjca“. Pri poročilu o izidu volitev v splošni kuriji v okrajih **Radovljica-Kranjska gora-Tržič** poročajo to zmedeno glasilce, da je fajmošter **Piber** izvoljen z večino 2336 glasov. **Piber** je dobil v teh okrajih 3990 glasov, nasprotni glasovi pa so znašali 3413, torej znaša presežek klerikalnih glasov nad protiklerikalnim le 577 glasov, ako pa primerjamo, da znaša absolutna večina oddanih glasov 3703, je **Piber** dosegel le malenkostno večino 287 glasov. Tako je, matematiki pri „Gorenjcu“ in vse mrcvarjenje številik nič ne pomaga. Ljudstvo se je naveličalo klerikalnega jarma in ga bode v kratkem odvrгла.

Iz Poljan. Našo faro upravlja že dolgo let mož, poštenjak stare korenine, župnik **Ramoveš**. Na nesrečo mu je prideljen mlad, fanatičen kaplanček, ki ruje zoper njegov ugled. — V nedeljo smo čuli zanimivo pridigo. Žjutraj nastopi g. župnik: „Pravijo, da nisem veren, ker ne agitiram za klerikalce. Pa povem vam, politika ne spada v vero, v cerkev in priporočam vam, da volite domačina (Dolčca)!“ To je kaplana razburilo. Pri drugi maši nam je povedal tole: „Kdo pravi, da ne spada politika k veri? Od politike je odvisno stanje svete cerkve. Glejte, da oddaste glasove za krščanskega kandidata!“ — Na srečo ne vživa kaplanček prevelikega spoštovanja med ljudmi. Le kak hribovec se mu še yklanja. V dolini pa je že imel priliko poizkusiti krepke fantovske pesti, ki so padale po njegovem blagoslovljenem telesu.

Predoslje. Splošno se je sodilo, da bo šel letos v zasluženi pokoj naš dosedanji zastopnik v deželnem zboru g. **Zabret**. Mož si je to sam želel. Toda zgodilo se je, da se je pri zaupnem shodu S. L. S., ko so postavljali kandidate, prijavi toliko častihlepnežev, da se je čutilo vodstvo prisiljeno obdržati še za prihodnjo dobo dosedanjega nezmožneža. **Zabreta** pač nismo slišali nikdar odpirati usta, k večjim smo ga videli kje med brezelnji, kamor ga je pošiljal deželni odbor za štafazo kot deželnega poslanca ob priliki brezsmiselnih premovanj živine. In le ta nam še gospodaril bo?

Gorenja vas pri Poljanah. Zgodilo pa se je nad vse pričakovanje, da kandidira v kmečki skupini zopet **Čočov France** iz Česenjce. Merodajni krogi S. L. S. so že zdavnaj opazili nezadovoljstvo pri nas volilcih napram temu našemu dosedanjemu zastopniku. Vendar pa se ga nam zopet vsiljuje. Naša Poljanska dolina ga mora vendar poznati kot popolnoma nezmožnega. Kar nas on zastopa v deželnem in celo v državnem zboru, se ni zgodilo nič drugega, kot da se je zgradila cesta od Gorenje vasi čez **Lučine** proti **Vrhniku**. To pa ne po njegovi zaslugi, temveč po zaslugi sicer prenapetega našega klerikalnega župana **Uršiča**, ki hoče veljati, da je nekaj velikega storil za našo dolino. Pаметen in razmere poznajoč človek pa ve, da nima ta cesta prav nobenega pomena v primeri s stroški, katere bomo morali slednjič mi kmetje v najkrajšem času prirediti plačevati. Bila je že prej vozna pot, ki je šla vsaj čez vasi, cesta pa se ogne vseh vasi, celo **Zadobja** in **Prelesja**, da celo v **Lučinah** gre pod vasjo. Naše — gospodarsko — mnenje je pač, naj bi se bilo staro cesto izboljšalo, vse drugo naj bi se pa obrnilo za izboljšanje deželne ceste po **Poljanski dolini**. To bi bilo res nekaj koristnega za našo dolino. Če bi bil **Demšar** res poslanec in ne samo kimovec, bi moral to vedeti in toliko upliva imeti, da bi se to tako izvršilo. Če tega ni storil, naj gre med staro šaro.

Klobasa, kisló zelje in kos kruha je nova liberalna sv. Trojica — tako je pravil župnik **Sarec** na nedeljskem shodu v stari šoli v **Štražišču**. Nam nič mar, kaj hočejo ljudje **Sarcu** verjeti, — a v spominu mu kličemo le to, da je pozabil k liberalni trojici prstaviti še klerikalnega boga — **denar**!

O volilnih goljufijah črnih gospodov v straziški občini prinesemo prihodnjič par podatkov, ki jih danes vsled pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti.

Pospeševanje živinoreje na Kranjskem je stvar, o kateri bi morali klerikalci pravzaprav molčati kakor grob, zakaj polomili so jo tako, da se jim cela dežela smeje. Kako znajo klerikalci pospeševati živinorejo, kaže posebno podučno naslednji slučaj: Klerikalci so kupili neke krave, ki bi morale biti po pasmi črne; te črne krave so prišle, a ko jih je zmočil dež, so postale — bele. Ali se kdo čudi? Mi nič, saj je sploh vse sleparija, kar klerikalci delajo.

Liberalci pozor! V Dupljah je **Janez Jeglič**, po domače **Honza**, odtvoril novo obrt. Izvršuje itak že tucat obrtov in sicer: je zidar, tesar, mioar, kolar, lesni trgovec, izdelavec cementne opeke i. t. d. in še je pričel novi obrt, namreč, kupčijo z liberalci. Vsakemu liberalcu in tudi drugemu brez stranke plača 20, reci dvajset kron na roko, če mu da častno besedo, da bo zanaprej klerikalce. V ta namen si je pustil sobo iztpeciati iz samih bankovcev po 20 kron, v katero pelje tiste ljudi, kateri se hočejo spreobrniti in klerikalci postati. Pa cena liberalcev se bo v kratkem zvišala, tako, kakor pri detelji ter bo kmalu prišla na 100 kron. Torej, liberalci, počasi v to

sobo, da vam ne bo potem žal, da ste se tako ceno prodali. Honza pa ima pri tem obrtu tudi družnika, takozvanega Pibrovga potnika, to je Petra iz Dupljan. Ta mu stoji kot prvi na strani in skrbi za blagor blagajne.

Naša „vrla“ Marijina družba. V Podbrezjah je naš „sveti“ župnik ustanovil poleg drugih političnih bojovnih društev tudi Marijino družbo. Poleg malega števila poštenih, a zaslepljenih deklet, je v nji tudi obilica takih, ki imajo kaj burno preteklost. Saj je pa našemu brunnemu fajmoštru vse dobro, samo da ima več agitatoric, kadar so kake volitve. Omenjeno naj bo le, da je bila v Marijini družbi 22 let staro dekle, ki je bila že v Begunjah zaprta radi tatvine ter je v kljub svoji mladosti odsedela nič manj kot 22 mesecev. Tudi gospodinji, kjer je služila, je ukradla, čeprav je bila v Marijini družbi „svetega Vencija“. Kakšne svetnice ima Vencelj še zbrane v svoji družbi, morda drugič. Za danes nam je potisnil pero v roke nek poseben slučaj. Neka nad vse brumna devičica, ki je kuhana in pečena v farovžu, ima ljubčka, ki je načelnik Čukov v neki bližnji vasi. Kje in kako sta se sestajala, nas sicer ne zanima, a menda vendar ni posebno lepo, kajne g. župnik, če nedolžna Marijina hčerka in farovška zaupnica gre naravnost od mize Gospodove v gozd na sestanek s svojim ljubčkom. Čudili smo se že večkrat, zakaj Marijine hčerke tako pridno hodijo k spovedi in sv. obhajilu, saj smo si mislili, da take nedolžne golobičice nimajo toliko grehov, a se temu več ne čudimo. Tako punče si pač misli: Pri spovedi me gospod odvežejo greha, potem pa zopet lahko malo grešim, saj drug teden dobim zopet odvezo. No pa tudi lepa prilika je: grem v cerkev pa mi ni treba doma delati ter imam še toliko časa, da malo poljubimkujem. g. Vencelj, kako lepo bi se dalo o tem pridigovati, bi vsaj ne bili vedno na vrsti ti preklicani liberalci! Pa nadaljujmo. Že omenjeni krščanski vojak in telesna straža škofova je k svoji devičici hodil tudi ponoči. Podbreški fanti, ki so sicer prav mirne duše, niso to prav radi gledali. Ko je nekega večera zastaven ljubček zopet obiskal svojo golobičico, so ga fantje, in med temi tudi trije njegovi bratje — čuki, napodili. Morda so mu čuki tudi par gorkih naložili, ker jih je g. nadčuk prav po nebratovski ovadil sodišču ter so bili oni trije bratje kaznovani. Ker pa vemo, da so obsojeni nagnali ponočnjaka v dobrem prepričanju, da tudi nadčuk ne sme obiskavati ponoči Marijinih hčera, upamo, da jih bo g. Vencelj odškodoval za dobljeno kazen, saj so se vendar potegnili za čast Marijine hčerke in cerkvene pevke! Sicer pa, fantje, pamet! Vržite fajmoštru pred noge one cape, saj vas ni imel za drugega, kot za pajace, da ste hodili v njih škofa sprejemati. Če vas pa res veseli telovadba, pa ustanovite sokolsko društvo, pa pustite, naj fajmošter sam varuje svoje device, vsaj ne bode radi njih trpeli. Kdor Slovan, ta Sokol!

Miklavžev večer za odrasle priredi tukajšnji Sokol v nedeljo, dne 7. t. m. v lastni dvorani. Stari svetec nič kaj rad ne hodi na Kranjsko, ker smo preveč znani, a to pot se je vendar pustil preprostiti, toda samo pod pogojem, da sam ne bo nosil nobenih daril. Zato se obračamo do vseh obiskovalcev s prošnjo, naj vsak prinese vsaj eno darilo brez naslova seboj. Ker pa sv. Miklavž ne nasprotuje osebnim simpatijam, so poleg tega dovoljena darila z naslovi, ki se oddajo lahko že prej pri društvenemu slugi. Strah pred hudobci preganjal se bo z dobro jedjo in pijačo, za katero je skrbjeno, kdor bo pa hotel plesati, bo družbo tudi takoj dobil. Pridite vsi na Sokolov Miklavžev večer. Začetek ob 7. uri zvečer, vstopnina 40 vinarjev in eno darilo.

Franc Novák, učitelj Glasbene Matice v Kranju, je ta mesec napravil v Pragi izpit v violini, petju, harmoniji, godbeni zgodovini, godbeni formi, pedagogiki in didaktiki ter je sedaj upravičen poučevati na vseh srednjih in visokih šolah.

Razpisane učiteljske službe. V kranjskem šolskem okraju se v stalno nameščenju razpisujejo

naslednja učna mesta: 1. mesto nadučitelja na dvo-razredni ljudski šoli v Podbrezjah; 2. mesto učitelja in šolskega voditelja na enorazredni ljudski šoli na Olševku (ki se pričetkom šolskega leta 1914/15 razširi na dva razreda); 3. mesto učitelja in šolskega voditelja na enorazrednih ljudskih šolah na Bukovšici in v Retečah, in 4. učno mesto na trirazredni deški ljudski šoli v Cerkljah. Redno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom vložiti pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Kranju do dne 20. decembra 1913. Prosilci, ki v kranjski javni učiteljski službi še niso stalno nameščenji, morajo z zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

Godba prostovoljne požar. brambe v Kranju priredi v nedeljo, dne 14. t. m. zvečer ob 7. uri koncert na lok v gostilniških prostorih gospe Marije Mayr pod vodstvom kapelnika g. Antona Pöschla, na kar slavno občinstvo s tem opozarjamo. Natančni vsposed priobčimo v prihodnji številki.

Iz kranjskega deželne šolskega sveta. Imenovani so: M. Salberger, nadučitelj, Jesenice; J. Vončina, Stari trg pri Ložu; A. Suhadolnik, Kranj; E. Tomšič, nadučitelj, Ribnica; Marija Stare, Želumlje; Fl. Höningmann, Stalcarji; o. Arhangel Ape, veroučitelj na Vicu. — Upokoji se začasno Leopoldina Garbeis; stalno Al. Legat-Kranjc. — Razširi se ljudska šola v Ajdovcu na dva razreda, v Slavini na tri razrede. — Število učnih mest se je pomnožilo v tem letu za 32, tako, da je sedaj vseh skupaj 1034 učnih mest na Kranjskem. V I. razred pridejo: Jaklič Ivan, Pokljukar Mihael, Reich Josin, Raunaher E., Jankovič Frančiška, Demšar Kristina, Lunaček Aleksander, Zavrl Valentin. V II. razred: Schiller Rudolf, Bergant Jožef, Zupančič Ivan, Eisenhart Gizela, Pirkovič Roza, Jug Matej, Kovačič Terezija, Bukovič Ljudmila, Račič Marija, Dovgan Marija, Petsche Ema, Barle K., Markovšek Edvard, Hladnik-Pehani Evgenija, Rus Vilibald, Klemenčič Karolina. V III. razred: Polanc Jožef, Zalokar Julija, Robljek Vinko, Bitenc Marija, Lavrič Pavel, Pezdir Ivana, Potočnik Uršula, Pogorelec Ada, Nagode Angela, Jurca Marija, Rauhekar Terezija, Grudnik Franc, Juvanec Terezija, Mihelčič Jožef, Lobe Henrik, Babnik-Rajer Marija, Merhar Ivana, Tomšič Emil, Zaletel Vinko, Schwinger Justina, Modic Marija, Lampe Josip, Erker Jožef, Lamut Anton, Reil Severa, Kavčič Milena, Reven Adela, Marok-Sedej Marija, Fink-Sufraj Ana, Fajdiga Ana, Rožič Viljem, Čenčič Angela, Dermelj Friderik, Rupnik Albina, Vizjak Ana, Grilc-Dostal Karolina, Gerčar Angela.

Vrtnarska šola. Vsi prijatelji vrtnarstva in prijatelji smislene vzgoje, se vabijo, da pristopijo k društvu „Vrtnarska šola“. Društvena naloga je, dati članom izredne koristi, istočasno pa bo društvo splošno budilo veselje do obdelovanja zemlje. „Vrtnarska šola“ bo po svojih močeh skrbela, da se že v otrokih budi veselje do smiselnega obdelovanja zemlje, ker se le na ta način vzgoji iz mladine najbolj koristne članke človeške družbe. Vsakdo, kdor bi bil voljan pristopiti v naše društvo naj se blagovoli zglasiti na naslov „Vrtnarska šola“, Kranj.

Klerikalno-verska vzgoja. V Zg. Tenetišah je minoli četrtek zabodel 11 letni šolar Anton Erzar svojega šolskega tovariša Franceta Mraka z nožem v trebuh, tako da mu je poškodoval čreva ter je Mrak moral iskati pomoči v deželni bolnici.

Ogenj. Dne 18. t. m. zvečer je zgorelo poslopje A. Robasa št. 15. v Sp. Pirničah. Da ni bila takoj na licu mesta požarna bramba iz Zg. Pirnič in pred kratkim ustanovljena ona iz Preske, bi se ogenj gotovo razširil na bližnje poslopje. Tako pa so gasilci pod spretnim vodstvom načelnikov kmalu preprečili, da se ni ogenj bolj razširil.

Požar na Bledu. V noči dne 18. ob pol 2. zjutraj je pričelo goreti pri Francetu Maroltu h. št. 36 na Bledu. Ogenj se je čudovito hitro razširil ter je vpepelil v teku štirih ur hišo in skedenj. Le z največjim naporom so mogli na pogorišče prihiteli sosede rešiti živino in hišno opravo. Po-

žarna bramba, ki je s čudovito naglico prihitela na pogorišče, ni mogla pričeti z gašenjem, ker ni v bližini nikake vode. K sreči za Bled in njegove prebivalce je pač to, da je požar nastal na kraju, ki je dokaj osamljen in od najbližnjega soseda oddaljen do 500 korakov. — Pogorelec je bil zavarovan za 7600 K, a škode ima do 6000 K. — Kako je ogenj nastal, je še neznan. Pač pa se sme Blečanom častitati, da so dosegli nekak rekord v požarih, kajti od zadnjega velikanskega požara, ki je uničil skoro pol Bleda, je gorelo na Bledu ravno — 26krat.

Bela žena. V sredo ob 4. uri popoldne smo izročili materi zemlji zemske ostanke Danice Kajfeževe, soproge tukajšnjega c. kr. sodnika g. Antona Kajfeža. Blaga pokojnica — hči dvornega svetnika Kavčiča — je morala zapustiti v cvetu svojih let ljubečega soproga in ljubljeno hčerko, po dolgi in mučni bolezni. Mnogobrojni venci in veličasten pogreb naj bo hladeče lečilo žalujočemu soprogu in dokaz, da vsa Radovljica sočustvuje z zapuščenimi. — Lahka ji zemljica!

Nogo si je zlomil. 21letni bajtarce sin Anton Ahčin iz Lahovčev pri Kamniku je padel te dni pri nakladanju slame raz voz in si je zlomil levo nogo. Ahčina so morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

Hude ženske. V nedeljo popoldne sta se sprli v Št. Vidu nad Ljubljano dve ženski. Nazadnje sta si skočili v lase in je ena udarila svojo nasprotnico tako močno v obraz, da jej je zbila dva sprednja zoba.

Tatinska ciganska dvojica. Te dni sta prišla h kajzarici Katarini Jerman iz Homca pri Kamniku cigan in ciganka. Rekla sta, da bi se rada malo pogrela, ker je zunaj mraz. Ciganski par pa se je presneto malo brigal za mraz. Dišala jima je denarnica v nekem predalu. Brez gospodinjininega dovoljenja sta si jo prilastila, na kar sta pobegnili. V Jermančini hiši sta pustila le mraz. Ciganka je imela s seboj punkelje in kodrasto mačko. Orožništvo cigansko dvojico pridno zasleduje in če Bog da srečo, prideta cigana kmalu pravici v roke.

Razveselite Vašo soprogo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božičnim darilom izvirnega Singerjevega šivalnega stroja, s katerim se ne samo šiva, ampak tudi veže, perilo in nogavice krpa. Obenem opozorimo na današnjo prilogo tvrde Singer Ko., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.

Tovorni avtomobili. Vojna uprava je pripravljena pod gotovimi pogoji prispevati k nabavnim stroškom tovornih avtomobilov, ki stanejo približno 26.500 K in obstoje iz motorvoza in priklopljenega tovornega voza. Prispevek znaša 10.000 K, tako da ima kupec plačati le 16.500 K za nabavo. Dotični posestnik avtomobila se mora zavezati, vzdrževati ga skozi 6 leti in skrbeti za pripravno obratno osobje. Enkrat na leto bi ga moral k večjem za 14 dni dati vojni upravi na razpolago, za kar pa plača ta odškodnine po 40 K na dan. Vsi tozadevni pogoji ter vsa potrebna natančna podrobna pojasnila so razvidna iz takozvanih „določil“, ki so izšla v normalnem naredbenem listu za c. in kr. vojno. Zaradi subvencije pa se je obrniti

Volilci!

Zapišite vsi na glasovnice pri volitvah v kmetski kuriji, dne 9. decembra

Jože Novak

posestnik na Jami.

Matija Barle

posestnik v Lužah.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3.

12-9

Vloge obrestuje po

4 1/2 %

Denarnega prometa do konca leta 1912

vlog

rezervnega zaklada

660 milijonov kron,

42 milijonov kron,

1 mil. 330 tisoč K.

Vloge obrestuje po

4 1/2 %

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade

na: K. k. Automobil-Versuchsabteilung in Wien VI. Gumpendorferstrasse 1.

Slovenke, ki bi želele iti služiti v Belgrad, dobe tamkaj prav lahko službe za pestunje, hišine, kuharice, pa tudi za natakariče. Plača je mesečno 40—60 kron. Ker naša dekleta le prerada hodijo v take kraje, kjer se potem svojemu narodu od-tujijo, priporočati je, da bi se začela obračati na slovanski jug. Skrb zanje in za njihovo nameščenje v službe je prevzel v Belgradu „Srpski narodni ženski savez“, čigar predsednica je gospa Nilka Svt. Vulovičeva. Do nje se je torej obračati.

Prošnje za vojaške podpore. K c. kr. vojnemu ministrstvu prihajajo vedno prošnje od rezervistov in nadomestnih rezervistov, ki so bili izjemoma vpoklicani v aktivno službovanje. V vlogah za podpore je večinoma navedeno, da so le ti prišli zaradi vpoklica ob delo, službe, zaslužek, finančni krah itd. Po zakonu z dne 26. decembra 1911 št. 237 drž. zakona, ne pridejo nič v poštev, marveč se v smislu tega zamore dajati podpore le družinam onih rezervistov, ki so bili v aktivno službovanje izjemoma vpoklicani, moštvo samemu pa, kadar je v aktivni službi, ali kadar pride domov in zaradi vpoklica v vojaško službovanje izgubi svoje prejšnje civilne dohodke, ne pripada nikaka podpora.

Klanje živine in prodaja mesa. V zadnjem času se množijo slučaj, da koljejo kmetovalci in nekmetovalci doma živino ter razprodajajo potem meso zaklane živine na drobno. To početje opravičujejo skoro vsi s tem, češ, da mesarji ponujajo prenizke cene ter se radi tega bolj izplača, če se živina doma zakolje. Proti temu se pa pritožujejo mesarji, ker trpi pri tem njih rokodelski obrt. Oči-vidno je, da spada klanje živine, če se vrši redno ter kot obrt, v delokrog mesarjev. Ker je pa kmetovalec semtertja vendar upravičen zaklati doma vzrejeno živino ter nje meso tudi razprodati, se sledeče pripomni: Oni, ki se ne pečajo izključno s poljedelstvom in živinorejo, ki pa redijo pri svojem gospodarstvu domačo živino, smejo v po-jedinih slučajih zaklati doma živino, če so v to po splošni stiski n. pr.: pomanjkanje klaje ali po-sledice njim prisiljeni. To se pa mora zgoditi po-polnoma posamič takorekoč izjemoma. Pri tem se zlasti tudi opozarja, da je v tem, da se posestniki domenijo: danes boš ti klal, jutri ti itd. opaziti neko gotovo rednost, kar je znak obrti in tedaj izvrševanje v tem smislu neobrnikom nedopustno. Zgodilo se je celo, da je neko županstvo dalo na razpolago neko šupo, kjer so potem kmetje klali kakor v klavnici. To je seveda nedopustno. Drugi slučaj je ta, da posestniki, ki se pečajo edinole s poljedelstvom in živinorejo, zakoljejo doma ži-vino, ki so jo izredili in takorekveč pridelali v svo-jem gospodarstvu. V tem slučaju so ti v to upra-vičeni, ker je to smatrati kot kmetijski obrt, ki je po členu V. l. a) obrtnega reda izvzet od določil istega. Seveda se mora pri tem varovati primerno razmerje, tako da se ne more govoriti v samo-stojnem podjetju. Ta zadnji slučaj se pri naših malih kmetovalcih ne bo često primeril, ker le ti ne izrežajo živine v tolikem obsegu. Zatorej pride za naše kraje v poštev le prvi slučaj.

ZADNJE VESTI.

Pri današnjih ožjih volitvah v Lju-bljani zmagal napredni kandidat Turk. Oddanih je bilo 5438 glasov, neveljav-nih 678 glasov. Narodno-napredni kan-didat Josip Turk je dobil 3080 glasov, klerikalni kandidat Ivan Kregar le 1680.

Razno.

Kako je nastal tobak. Turška legenda pri-poveduje o tem: Mohamed je nekega dne pozimi našel gada, popolnoma premrazenega. Iz usmiljenja ga je vsel ter vtaknil v rokav, kjer ga je toplota svetega telesa kmalu zopet oživila. Komaj pa se je čutil gad zopet zdravega, je pomolil glavo iz rokava ter rekel: „Prorok božji, jaz te bom pičil!“ — „Povej mi pameten vzrok, zakaj mi hočeš to storiti, in dam si to dopasti.“ — „Po koranu je boj med semenom mojim in tvojim.“ — „Toda jaz

sem ti izkazal dobroto.“ — „Toda lahko bi mi na-pravil kaj zlega.“ — „Ne bodi nevhaležen, o gad, napram svojemu dobremu gostitelju.“ — — „Što-rim to, kajti prisegel sem to v imenu najvišjega.“ — „Torej me piči v imenu božjem“, je rekel prerok, ki vsled svoje pobožnosti ni mogel dopu-stiti, da bi gad postal krivoprisešnik. Gad ga je pičil v roko. Mohamed je otresel gada, izsesal strup s krvjo iz rane ter pljunil to na tla. In glej! Takoj je zrasla na tem prostoru rastlina, ki v svoji lastnosti spojuje grenkobo gadovega žela s sladkostjo prorokove krvi — tobak.

Važno za vse one, ki pijejo čaj. V lastnem inte-resu vsakega. kdor pije ter ljubi skodelico okusnega čaja je, da poizkusi enkrat slovito znamko „U. K.“ Teas, United Kingdom Tea Company, London, kralj. angl. dvorna aoba-vitelja. dobavitelja princa waleškega ter nešteti hotelov. Po direktnem nakupu o Indiji, je United Kingdom Tea Com-paey v stanu izbrano blago dobaviti. Električne naprave te tvrdke v Londonu so največje te vrste v Evropi. Melanže se sestavljajo z največjo opreznostjo in strokovnem znanju ter odgovarjajo docela željam glede okusa in dišave. Kot specialiteto se priporoča „Kingdom melanžo“, ki je vpe-ljda pri angleškem vvoru v Birminghamu in Windzorju in pri najvišji aristokraciji. Glavna zastopnika za Avstro-Ogr-sko gg. Peter Majdič. „Merkur“ in Franc Dolenz v Kranju sta pripravljena, na željo poslati poizkušnje gratis in franko.

Razveselite

Vašo soprogo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božičnim darilom

izvirnega Singerjevega šivalnega stroja

Dobivajo se v vseh prodajalnah, ki imajo poleg stoječe S-izvesek ali po naših potnikih.

Singer Co. deln. družba šivalnih strojev

Kranj, Glavni trg št. 119.

75 19—16

Naznanilo in priporočilo.

161 3—2

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem preselil svoj

modni salon za dame in gospode

iz Glavnega trga št. 117

v Likozarjevo hišo št. 128 prvo nadstropje.

Zahvaljujoč se sl. občinstvu za dosedaj mi izkazano zaupanje, priporočam se tudi v nadaljno naklonjenost in obilen poset slavnoistega.

Viljem Pfundtner.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

iz renomirane

zalogo piva

Pivovarne Göss

v Kranju,

Kokriško predmestje (Zeballova vila).

Svetovni sloves piva ter točna in kulantna postrežba dajeta mi upanje, da se gg. gostilničarji pridružijo v krog zadovoljnih odjemalcev in nudijo cenjenim gostom prvovrstno pijačo.

Priporočujoč se za obila naročila

z odličnim spoštovanjem

Fran Sitar

zastopnik Gössove pivovarne.

162 5—2

Pravi: Franck's kavni mlinčekom najbolji pridatek za kavo!

Tovarniška znamka.

Ivan Levičnik
 urar in trgovec v Kranju
 Velika zaloga
 ur, zlatnine in srebrnine
 Optični predmeti
 Najcenejša prilika za nakup
božičnih in novoletnih daril
 Cene brez konkurence
 Postrežba
 Solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočič
 okrožni zdravnik in zobozdravnik in
Fr. Holzacker
 konc. zobotehnik
v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

Pisarna za urejevanje spošnih gospodarskih zdev

J. Rozman :: Kranj

- I. **Denarni promet:** Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.
- II. **Informacijske zadeve:** Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.
- III. **Izterjevanje terjatev:** Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.
- IV. **Promet z nepremičninami in podjetji:** Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.
- V. **Tehnično-komercijelne zadeve:** Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.
- VI. **Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah.** Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52—16

VOTAN-

žarnice, najboljša kakovost, katere rabijo najmanj toka ter se dobijo za 10, 16, 25, 32. 50 sveč po

K 1.46

pri tvrdki IVAN SAVNIK, Kranj, trgovina z manufakturnim in galanterijskim blagom na drobno in debelo. 166

Glavna zaloga pri Peter Majdiču Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

157—5

Odda se

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami

za 1. februar 1914.

Podatki pri upravnistvu tega lista.

Kupovalci! Nakupimo svoje potrebščine pri **Osvald Dobeicu** v Kranju na Glavnem trgu (pri Krisperju),

kajti ondi se dobijo raznovrstne suhe in oljnate barve, firnež, terpentini, lake vseh vrst, čopiči, krtače, otepači, ročne torbice, sesalke za otroke, predvratne slame, pipe i. t. d. Velika zaloga stekla, kakor steklenic, vrčev za vino, vodo in pivo, žepnih steklenic, kozarcev, solnic, steklenih skled in krožnikov, križev brez in s pokrivalom, stoječih, visečih, stenskih in hlevskih svetilk, svečnikov, belih in zelenih senčnikov, krogelj, likerjev in vinskih servic, vpletenih steklenic vseh velikosti i. t. d. Nadalje različnega porcelana, kakor umivalne, jedilne, čajne in kavine oprave v vseh barvah, robatih in gladkih skled, belih, pisanih in stenskih krožnikov vse velikosti, šalic za kavo, mleko in juho, loncev za juho, skledice za omako, posodice za jajca, kavnih strojev, loncev, brez in z napisom, pljuvalnikov, vrčev za mleko, kavo in čaj, vžigalnikov, ročnih svečnikov, vaz za cvetlice, posodice za zobotrebece, kropivnikov, vse vrst prstenih skled, krožnikov, etažer, šalic i. t. d. Velika izber kuhinjske posode, emajliranih skled, loncev, kastrolov, mlečnih ponev v modri in rujavi barvi, mlečnih in petrolejskih kangel, pekve, ponovk, zajemalk, belih in medenih korcev, pocinjnih skled za mešanje vse velikosti, belih loncev za perilo, aluminium posode, vseh vrst tac, žetarov, cedilnikov za mleko, juho in čaj, pokrovk, modlov za torte, lijakov, lesenih in emajliranih solnic, likalnikov, mlinčkov za poper in kavo, požigalnikov za kavo, smetišnice, modrih in rujavih škafov za vodo, emajlirane umivalne oprave ter različnih umivalnih miz, strojev za meso in 93 mandeljne, lite železne posode, žičnikov in žice, bešteka, kakor vilce, noži žlice i. t. d. 29—24

Vsi predmeti se prodajajo po najnižjih cenah. Gostilničarji in neveste imajo posebne cene.

Na prodaj je tudi še malo rabljen **Singerjev šivalni stroj** za polovično ceno.

Razglednice iz Kranja po 2 vin. Postrežba točna in solidna.

160 2—2
 Odda se
MESSEČNA SOBA
 s posebnim vhodom enem ali dvema gospodoma.
 Naslov pove upravnistvo.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otročkih vozičkov.**

Najraznovrstnejše **špecerijsko blago.**

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
 ter pristna vina in dobro kuhinjo

4 52-49

KOLESARJI, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštne**
prosto prvi slovenski pravkar izišli

bogato ilustrovani cenik 1913
za kolesa in posamezne dele.

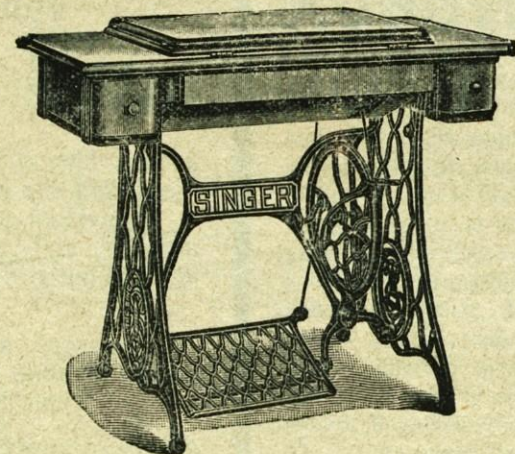
Poglejte pa pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah. 108 10—39

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

V naših prodajalnah se najrazličnejša šivalna in mašinska dela radevolje pokažejo brezplačno.

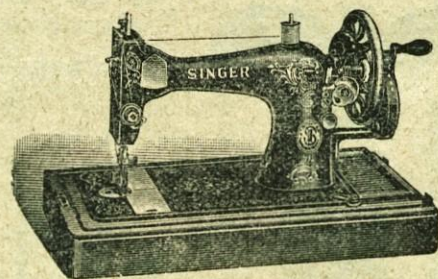

Kupujte le v prodajalnah s tem izveskom

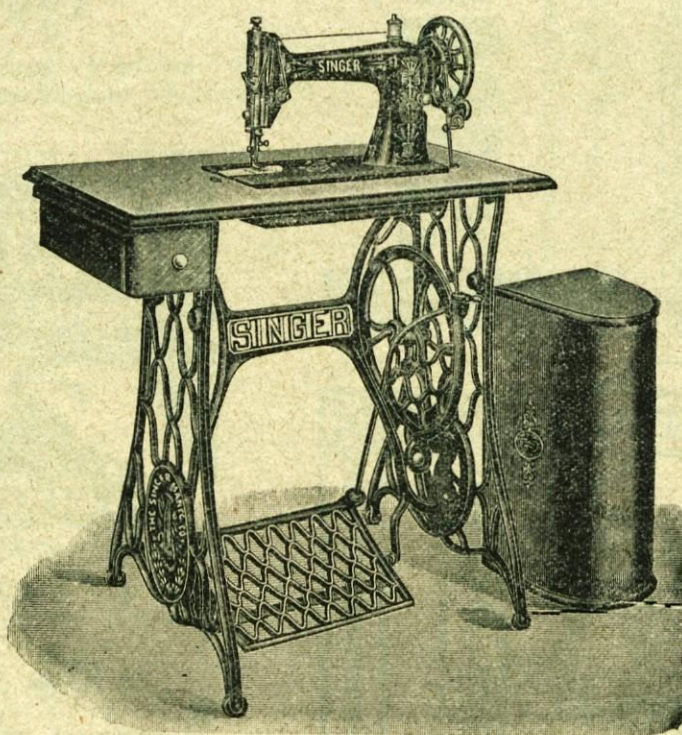
Singerjev kabinetni mizni šivalni stroj s 3 predali (zaprt).

Singerjevi šivalni stroji razred 15, 28 in 66 se lahko dobavijo z kabinetno mizico in z pogreznim gornjim delom in z 3, 5 ali 7 predali.

Singer „128“ ročni šivalni stroj brez zatvorne omare.

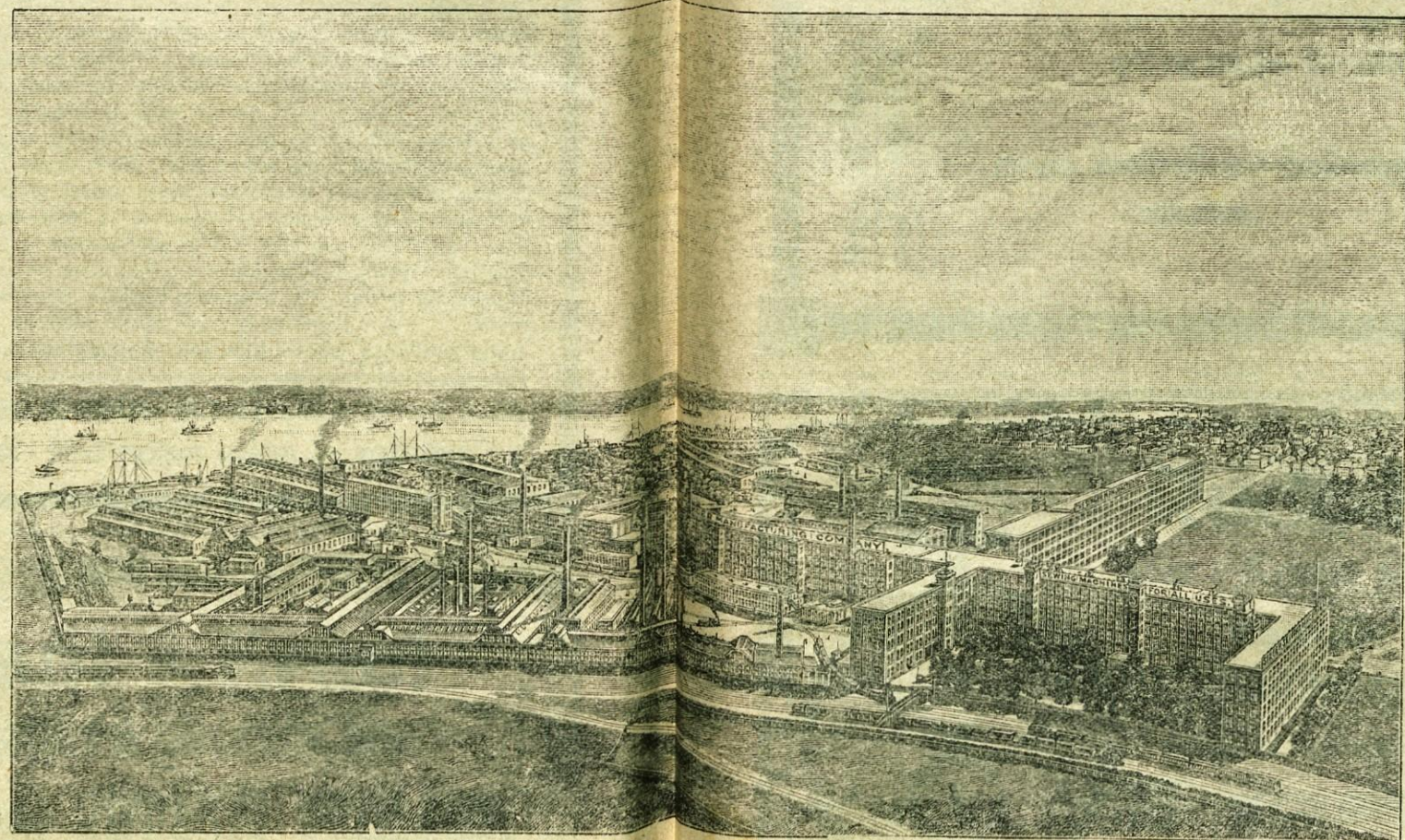
Ta ročni stroj je jednostaven, soliden in ukusno opremljen. Gornji del je iste sestave, kakor Singerjev „128“ nožni stroj.

Singer „66“ šivalni stroj z omaro.

Singerjevi šivalni stroji so bili na gornjeavstrijski deželni rokodelski in industrijalni razstavi v Lincu 1909 z dvema zlatima kolajnama odlikovani.

Singerjeva tovarna šivalnih strojev.

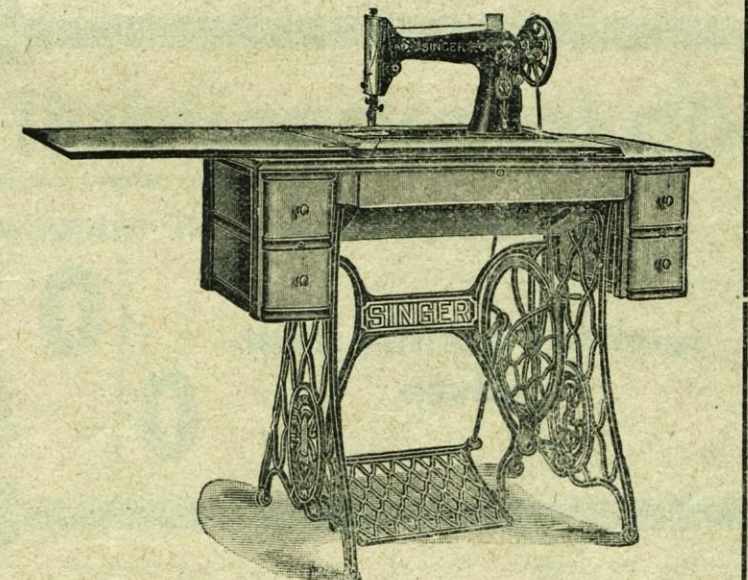
Singerjevi šivalni stroji dobili so na koroški deželni obrtni razstavi v Celovcu 1911 in na razstavi za obrt, industrijo in trgovino v Baden u pri Dunaju 1912 zopet najvišje odlikovanje zlato kolajno.

Singerjevi šivalni stroji bili so na razstavi v Welsu 1912 z srebreno državno kolajno odlikovani.

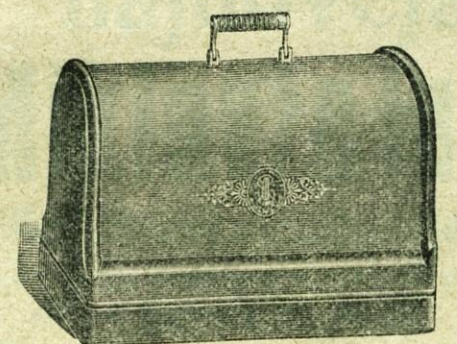

Kupujte le v prodajalnah s tem izveskom

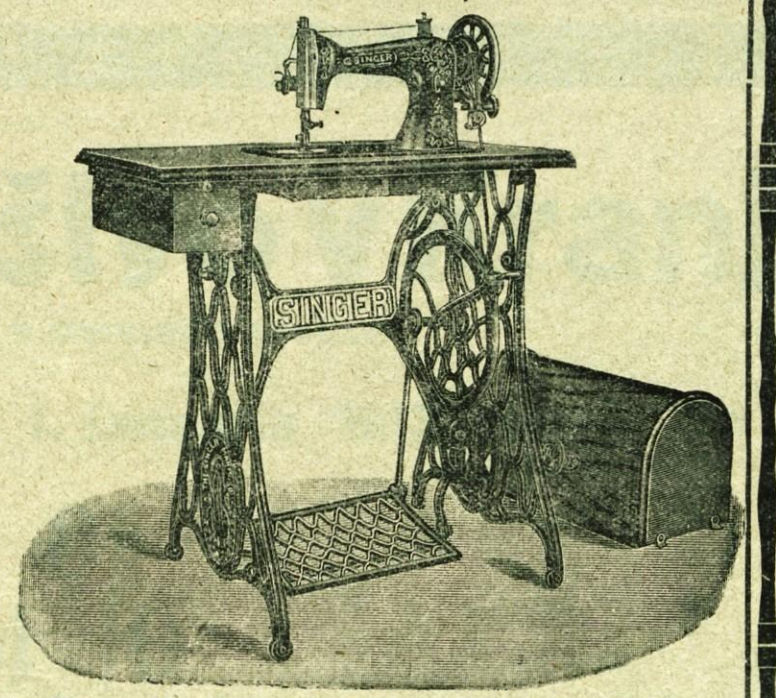
Singer „66“ kabinetni mizni šivalni stroj s 5 predali (odprt).

Singer „66“ je izdelek šivalno strojne tehnike 20. stoletja in najpopolnejši stroj sedanjosti. Opremljen je s kopicjo praktičnih aparatov in se da do na njem vsa hišna šivalna dela na najizvršnejši način napraviti.

Singer „128“ ročni šivalni stroj z zatvorno omaro.

K Singer „128“ ročnem šivalnem stroju se na željo dobavi nožno stojalo, tako da se „more poljubno rabiti kot ročni“ in nožni šivalni stroj.

Singer „15“ (Central Bobbin) šivalni stroj z omaro. „Singer Central Bobbin“ kakor se splošno imenuje je najbolj razširjen rodbinski šivalni stroj.

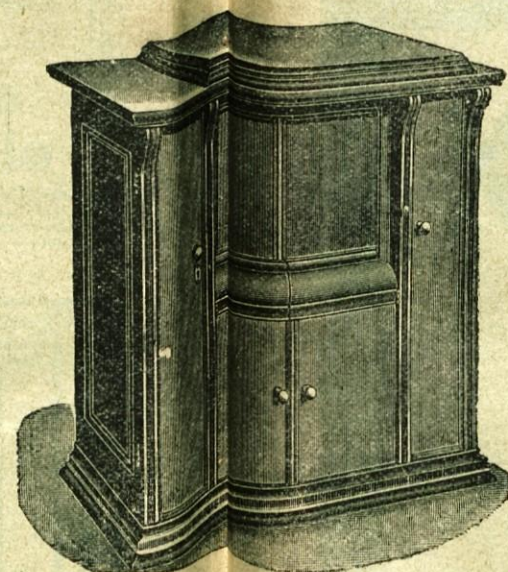
„Za vsako gospodinjjo

je dober šivalni stroj neprecenljive prednosti, ker olahčuje v visoki meri napravo vseh v gospodinjstvu se pojavljajočih šivalnih del. Nakup šivalnega stroja pa je zaupna stvar in naj se popreje dobro premisli kje in kaj se kupi, ker manjvredni stroj je majhne koristi in za to dani denar je smatrati skoro proč vrženim.

Kdor misli kupiti šivalni stroj, dela v svojo lastno korist, ako si ga oskrbi po tvrdki, katere sloves jamči, dabo do dobro postrežen.

Plačilni pogoji so, ugodni

Pri takojšnjem plačilo popust.

Singerjev salonski kabinetni šivalni stroj. „Lüksus oprema.“ — Pogreznim gornjim del. — Zaprt.

Singerjevi šivalni stroji

so zelo sposobni za vezenje. Vse različne vezilne tehnike, kakor pisano vezenje, otlorobna in proderna dela, dalje se tudi mašenja perila in nogovic z Singerjevim šivalnim strojem v naših učnih tečajih brezplačno uči. Metoda vezenja je tako jednostavna, da se da priučiti v nekoliko dneh in v čudo kratkem času so si mnogoštevilne obiskovalke to umetnost tako prisvojile, da izvršujejo

krasna dela za darilne namene.

Brezplačni pouk v šivanju vezenju in krpanju.

Singer Ko. delniška družba za šivalne stroje

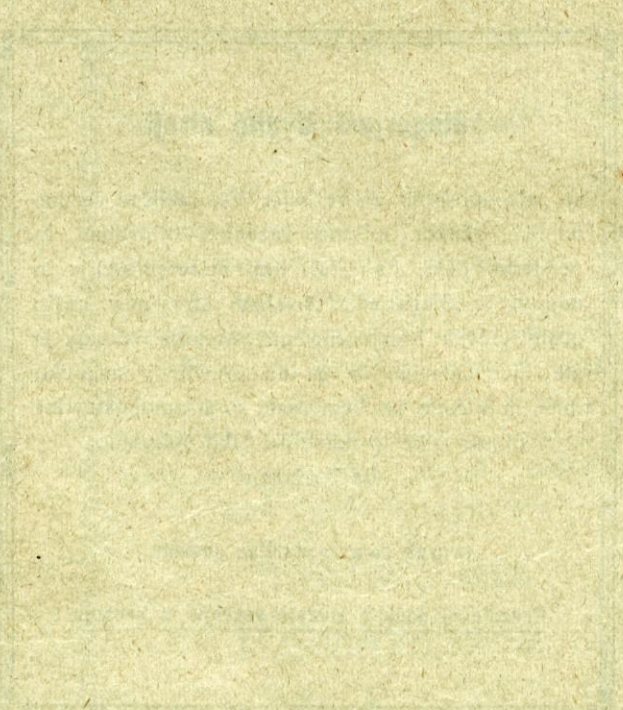
Kranj, Glavni trg. št. 119.

Na prijazna vprašanja dobi se vsako željeno pojasnilo. Uzorci vezenja in šivanja zastoj in pošte prosto.

Obisk naših prodajalnah ne obvezuje k nakupu.

officio
si quisquis
juncta inleu

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju poprej C. Pleiweiss

10-49

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

jesensko in zimsko sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Nakup suhih jedilnih gob po najvišji dnevni ceni.

Veletgovina J. & A. Majdič Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznani najboljši dalmatinski portland cement „Salona“
za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Trbovljski premog.

Umetna gnojila.

12-49

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7-49

14-40

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga

ur, zlatnine in serbrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup

gramofonov
in optičnega blaga.

Najnižje cene brez konkurence. Geniki zastoj in poštnine prosti.

!! 50 vinarski bazar
in
najnovejše igrače
za Miklavža in za Božič

= v veliki izberi razstavljeno v I. nadst. =

kakor druga primerna darila, se prodajajo radi pre-
zidave trgovine po skrajno nizkih cenah.

A. Adamič, Kranj

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-49

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-49

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:
Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črno marmorirano Eschweger milo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

Za Miklavža in za Božič!

157 7-4

Radi opustitve igrač iste po **zelo nižani ceni.**

M. RANT :: KRANJ
Savsko predmestje.

Vinska veletrgovina Rudolf Kokalj, Kranj

17-49

Priporočam svoja
izvrstna, zajamčeno pristna
dolenjska, metliška, štajerska in istrijska
vina
v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Tiskarna „SAVA“ v Kranju
se priporoča v izdelavo vseh tiskarskih del.

Najbolj varno naložen denar v celem
političnem kranjskem okraju!

36 26-22

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
325.000 kron.**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 $\frac{1}{2}$ % na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
: **nad 4 milijone kron.** :

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.